

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMER

Azt mondja Roosevelt

hogy a szíve hasad meg bánatában, ha továbbra is télenül kénytelen nézni, hogy azok a szegény, szerencsétlen európaiak mennyire szenvednek. Mert tessék tudni, vannak ilt olyan államok, melyek demokratáknak mondják és hirdetik magukat, de azért a valóságban éppen úgy csak az történelk és történelk, amit az uralmon levő párt akér, mint az ugynevezelt tekintélyállamokban. Csak a neve más. A francia például azt mondja, hogy demokrácia. az angol alkotmányosságának nevezi, a német szerint nemzeti szocializmus, az olasz szerint pedig fascizmus. Az amerikai? Az amerikaiinak elfacsérodik a szíve láttán annak, hogy ez a szegény európai meg tud lenni a maga kis vakában még akkor is, ha kormányrendszerét úgy hívják, hogy fascizmus vagy akár nemzeti szocializmus és nem akar tudomást venni róla, hogy ezek a kormányrendszerek nem tetszenek. Az ő ajajveszkelő kórusukba kapcsolódik bele az a sófó is, amelyet ők tartanak ki és a melodiat átveszik a jenki milliói, akiknek elképzelését Európáról és a sajtó szolgálja ki. És persze a hadianyaggyarak, a fegyvergyarak, a hajógyarak, a tankgyarak, a repülőgépgyarak és mindezen üzemek, amelyeknek koniunktúra már a háborus usztítás is, hát még maga a háboru. Természetesen örülne a sok hadiszállító, ha s kerülne az államokat újra két táborba csoportosítani és egymás ellen usztítani ez emberek millióit. Mert réjöttek arra, amikor husz esztendő előtt megcsinálták a világháboru mérleseit, hogy a legjövendőbb, ha embervérrel kenik a nagy profi üzemek gépeinek tengelyeit és csaverjait, hívják ez a tegeyt Moszkva—Peking, Páris—Washington vagy Berlin—Róma tengelynek. Ujabban, mert régebben nem volt szükség ezekre az elkeresztelésekre, ment enélkül is. A lényeg ma sem változott, csak a név. Azé őt a farkas a maga képében jelent meg, ma igyekeznek báránybőibe bujtatni, mert gondolják, az embereket megtéveszti a bunda, pedig az elő a kihallatszó hangok nem báránybégétes, hanem szabályszerű, hamisítatlan tarkasüvöltés. A sok beszéd és cikkezés újra felkelte a háborus pszichozist, de nagy különbség van a negyed század előtti és a mostani háborus lélekmérgezés között. Akkor tényleg bele tudták csepegtetni a lelkebe a háborus lelkesedést, da'olva, virtuskodva vonultak a harcterekre, ma a pszichozis a háborútól való félelmet jelenti a népek millióinak lelkében. Nem egyéni félelem és reszketés ez a saját életért, hanem aggodás a gyermekekért, a hozzátartozókért, mindazért, amit sikerült egy élet munkáival, szőrealmával és sok sok önmegtadással felépíteni. M-r ma már tudják az emberek, hogy a háboru nem virágdiszes felvonulás, katonai parádé, hanem véres színjáték, amelynek belépődíja milliók és milliók élete, egészsége, testi épsége, nyomorúsága és meztelensége. Píllanatok alatt évszázados értékek pusztúnak. Amit békeesztendők hosszú fáradságos munkáia és szeretete épített és alkotott, azt egy esztelen bomba, vagy gránát percek a'nt dönti romba. A pusztítás szellemét szolgálja minden és az a kiválóbb, aki minél gyorsabban és minél hatásosabban tud ölni, rombolni, pusztítani. Nincs épités, csak haszon, nincs alkotás csak profit, nincs munka, csak ö'd-kés. Nem volna a világnak egy tényérnyi helye, amelyet a háborus vandalizmus

Lemondott a Sztojadinovics-kormány

A horvát kérdés miatt előzőleg öt miniszter lemondott Cvetkovics kapott kormányalakítási megbízást

BELGRÁDBÓL jelentik: A Sztojadinovics-kormány lemondott. A miniszterelnök pénteken délután nyújtotta be a kormány lemondását Pál régenshercegnek.

A jugoszláv szenátus szombati ülésén Csirics, a szenátus ideiglenes elnöke, bejelentette, hogy a kormány beadta lemondását és ennél fogva az ülést bizonytalan időre el kell napolnia. A lapok jelentései szerint a kormányválságot az idézte elő, hogy

előzőleg a kormány öt tagja lemondott,

mert nem értettek egyet Popovici kormánypárti szónoknak pénteken tett szkupstinai kijelentéseivel, amelyben állást foglalt mindenféle federaliztikus törekvésekkel szemben. Az öt miniszter lemondása után a kormány elhatározta a lemondását. Kérdés, hogy nem áll-e be pártszakadás is a kormányban. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Pál jugoszláv régensherceg meghallgatja Korosec szenátusi elnök véleményét. A lemondott öt miniszter közös nyilatkozatot tett közzé, amelyben azzal indokolják lépésüket, hogy a kormányon belül ellentétek keletkeztek a horvát kérdésben. Sztojadinovics miniszterelnök a déli órákban Pál régensherceghez ment kihallgatásra. A kormánypártban esetleg beálló szakadást azért tartják valószínűnek, mert Korosec aelnök és a párt egy másik vezető tagja, szintén nem helyesli a Sztojadinovics-kormány központosító politikáját.

A kormányválság ügyében Pál jugoszláv régensherceg még szombaton megkezdte tárgyalásait a vezető politikussokkal és hír szerint Macsek a közeli órákban Belgrádba érkezik.

A régensherceg állítólag koncentrációs kormány létesítésére törekszik, amely új vá-

lasztásokat ír ki és véglegesen megoldaná a horvát kérdést.

Az sem lehetetlen azonban, hogy Sztojadinovics a fennmaradt többségre támaszkodva, továbbra is kormányon maradjon, hogy megszavaztassa a mostani parlamenti költségvetést. Lehetséges, hogy a régensherceg Ilics Vlado belgrádi polgármestert bizza meg a kormányalakítással.

CVETKOVICS DRAGISA AZ ÚJ KORMÁNYELNÖK

BELGRÁDBÓL jelentik: Pál régensherceg szombaton délután kihallgatáson fogadta Cvetkovics Dragisa minisztert, a lemondott Sztojadinovics-kormány szociálpolitikai miniszterét, akit megbízott az új kormány megalakításával. Cvetkovics a megbízást elfogadta és megkezdte a kormány megalakítására vonatkozó tárgyalásait. A dezinált miniszterelnök nisi származású és a kormányból való kiválása robbantotta tulajdonképpen ki a Sztojadinovics-kormány lemondását.

Megbízható hírek szerint az újonnan kinevezett Cvetkovics miniszterelnöknek 70 képviselő híve, Korosec pártjának 27 és Spaho frakciójának 17 tagja van a Szkupstinában úgy, hogy ezekkel a szerb ellenzék száma 132 főre emelkedik. Bár ez a szám nem teszi ki a jelenlegi 325 főből álló volt Sztojadinovics-féle kormánypárti többség felét, mégis nagyjelentőségű szám, mert az ellenzéknek ezzel az átesoportoltságával a régi kormánypárt teljesen felbonlott. A régi kormánypártot három csoport alkotta: 1. Sztojadinovics radikális pártja, amely szintén nem teljesen kompakt egészben, egyelőre megmaradt a bukott kormányelnök mögött, 2. Korosec szlovén pártja és 3. Spaho muzulmán pártja, amely két utóbbi párt most élesen szembefordult Sztojadinovicsal.

Gafencu külügyminiszter nyilatkozatával foglalkozik a német sajtó

A miniszter válaszolt Hitler kancellár hétfői beszédének a Délkeletre vonatkozó részére

Berlinből jelentik: A német sajtó továbbra is folytatja Gafencu külügyminiszter belgrádi útjának kommentálását. A Frankfurter Zeitung többek között ezeket írja: A román külügyminiszter nyilatkozata élénken jellemzi azt a magatartást, amelyet ez az államférfi elfoglalni kíván délkeleturópai politikájában. Kétség sem fér ahhoz, hogy

ez a nyilatkozat pozitív válasz a Führer január 30-iki beszédének Délkelet-Európára vonatkozó részére.

Azok az államférfiak, akik legutóbb Belgrádban tárgyaltak, számoltak azzal a ténnyel, hogy Németország délkeleturópai gazdasági kapcsolatainak kibővítése olyan valóság, amelynek nemcsak gazdasági, hanem politikai értéke is van.

Ilyen körülmények között Gafencu külügyi-

niszter kijelentései az európai kérdések megoldását segítik elő. Természetes, hogy Gafencu kihangsúlyozta a nemzeti függetlenség fennmaradásának szükségességét. Senki sem, de különösen

Németország nem kívánja veszélyeztetni ezt a nemzeti függetlenséget.

A londoni Bussines News Consocra című tekintélyes angol közgazdasági folyóirat nagy cikkekben foglalkozik Mitita Constantinescu pénzügyminiszter és bankkormányzó eddigi működésével. A szaklap felsorolja a miniszter érdemeit és hosszasan megírja mindazokat a kezdeményezéseket, amelyeket Mitita Constantinescu, mint nemzetgazdasági miniszter tett. Az angol közgazdasági folyóirat végül megállapítja, hogy Románia ma biztos alapokon nyugvó politikai rendszeren áll, ami elsősorban kiváló vezetőinek érdeme.

megkímélne vagy mentesítené. A levegőben, a tengereken, a tengerek felszínén, a szárazföldön, sőt még a föld mélyében is folya a vad tusa, milliókat usztítanak milliók ellen a béke biztosítása érdekében, amely ma megvan, ha bizonytalan is, de elveszen ebben a bi-

zonytalanságában is, ha fegyverek segítségével akarnák biztosítani. A háboru nem az élet békéjét jelenti, hanem a halál békéjét. Ha van, aki ezért lelkesedik, csak keresse a maga számára, de ne zavarja az élet békéjét, amely a milliók eszménye.

Uj medret szabnak a Dunának és Bucuresti kikötőváros lesz

Két hata'mas csatorna-terv áll az érdeklődés előterében

Bucurestiből jelentik: Németország nagyszabású folyamszabályozási programja, amely az Északi és Keleti tengert a Rajnán, Majnán és a Dunán keresztül a Fekete tengerrel, sőt a Földközi tengerrel akarja közvetlen vizitúton összekötni, Bucurestiben is nagy tervezetésekre vezetett.

Románia be akarja kapcsolni Bucurestit is a várható nagy forgalomba és azt akarja, hogy az Északi és Keleti tengerrel jövő hajók eljussanak a román fővárosba is.

Terveket dolgoztak ki nagyszabású kikötő-építési munkálatokra és már ki is szemelték a Dambovica folyó partján a rakpartok helyét. A Dambovica, amely Bucuresti mellett folyik el, az Argesbe, a Duna mellékfolyójába ömlik. Az Arges bizonyos mértékben idáig is hajózható volt, az azonban, hogy a tenger felől érkező hajók végighaladjanak rajta, idáig lehetetlen volt. Most hozzá akarnak kezdeni az Arges medrének mélyítéséhez és kiszélesítéséhez, ugyanakkor pedig megindulnának a kotró hajók a Dambovica egész hosszában Bucurestelig.

A fővárosnak modern kikötővé való kiépítése már régi terv, viszont egy másik új tervezet

magának a Dunának akarnak új medret szabni

Romániában. A most kidolgozott tervezet szerint

csatornát építenének Cernavoda és Constanta között.

A csatorna ott ágazna ki a Dunából, ahol a Duna szinte derékszögben észak felé fordul, hogy azután Galation és Brailán keresztül érje el a Fekete tengert. A Cernavoda—Constanța közötti csatorna mindössze ötven kilométer hosszú lenne, viszont

275 kilométerrel rövidítené meg az utat a Fekete tengerig.

Az ország szempontjából mindenesetre az a hátránnyal járna a Duna folyásának megváltoztatása, hogy Galati és Braila, amelyek jelenleg a legnagyobb gabonaexport kikötői, halálra lennének ítélve. Óriási nyereséget jelentene ezzel szemben a terv keresztülvitele Constantára nézve, amely így nemcsak Románia legfontosabb kikötője lenne, hanem

vezetőszerepre tenne szert az egész Fekete tengeren.

Constanta ezzel kapcsolatban egészen új kikötőt kapna. A várostól 11 kilométerre északra, közvetlenül a tengerpart mellett, a Tasaul-tó fekszik, amelyet csak egy keskeny földszív választ el a tengertől. Ezt a földnyelvet átvágnák és így közvetlen összeköttetést teremtenének a tengerrel.

A Tasaul-tó medencéje szolgálma azután Constanta új kikötőjéül.

Már meg is kezdődtek a munkálatok a Tasaul-tó és a tenger összekötésére. Egy éve dolgoznak már a kotróhajók, hogy a legnagyobb tengeri hajók számára is lehetővé tegyék az áthaladást. Constanta kikötőjét azért kellett teljesen megváltoztatni, mert a régi kikötő a Fekete-tengeren dúló nagy viharok idején megközelíthetetlen és a tengeri hajók nem tudnak kikötni és nem tudnak elindulni. A Tasaul-tó medencéjében kiépítendő kikötőt ezzel szemben a hosszú földnyelv kiümbön védené a viharokkal szemben.

A Cernavoda—Constanta közötti csatorna építése mindenesetre bizonyos nehézségekbe ütközik. Több dombláncot kell átvágni. De ez a mai modern gépekkel nem megoldhatatlan feladat. A munkálatokat kizárólag román vállalatok végzik és csak ott adnak megbízást kül-

földi cégeknek, ahol arra okvetlenül szükség van, mint például a zsilipépítéséknél.

Mindenesetre megfontolásra ad okot az, hogy a németek

egy még ennél is merészebb tervet dolgoztak ki: a Dunát a „Lovante csatorna” megépítésével közvetlenül a Földközi-tengerrel akarják összekötni.

A német tervezet csatornát akar építeni Jugoszláviában, amely a Duna egyik déli mellékfolyóján a Timokon keresztül vezetne dél felé. A Timokot csatornával egybe akarják kötni a Moravával, majd újabb csatornát akarnak építeni a Morava és a Vardar között. A Vardar, mint ismeretes, Szaloniki közelében az Égei-tengerbe ömlik.

A németek „Levante-csatornája” sokezer kilométerrel rövidítené meg az utat és

feleslegessé tenné a Dunán közlekedő hajók számára a Fekete-tengeren és Márványtengeren keresztül vezető óriási kerülőt.

A cernavoda—constantai csatorna megépítése, valamint a constantai új kikötő megépítése mégis kifizetődő vállalkozás lenne, mer a németek a Fekete-tengeren és a Dunán keresztül akarják leboncolítani egész forgalmukat Kis- és Közép-Ázsiával.

Ostromállapotot hirdettek ki Magyarországon egész területére

Betiltották a Magyarországot és a 8 Órai Újságot

BUDAPESTRŐL jelentik: A magyar kormány a péntek esti bombamerénnyel kapcsolatban, valamint a megismétlődő rendbontási kísérletek elfojtására egész Magyarországon területére azonnali hatállyal kihirdette és elrendelte a rögtönítélő bíráskodást.

A Hivatalos Közlöny mai számában a következő rendelet jelent meg:

„Statisztikai bíróság elé kerülnek, akik löfőfegyverrel, robbantással, vagy bármilyen robbanó anyaggal (bomba, kézigránát, vagy pokolgép) gyilkosságot, vagy szándékos emberölést követnek el, illetve ennek megkísérlésére szövetkeznek. Hasonlóképpen statisztikai bíróság elé kerülnek, akik ilyen bűntettek elkövetésére csop-

ortosulás útján felfegyverkezve és ezenkívül szövetkeznek, akár a hatóságok, akár magán-személyek ellen. A rögtönbíráskodás hatálya a tettesen kívül a bűnrészesekre is kiterjed.

E példásan szigorú kivételes intézkedéssel egyidejűleg a Magyarország című szélsőjobboidali lap megjelenését két hónapra, a „8 Órai Újság” megjelenését pedig négy hétre tiltotta be.

Gruia detektív gyilkosa tagadja, hogy szándékosan ölt

A merénylők vallomásuk szerint „tanulmányuton” voltak Németországban. Zárt tárgyaláson mondta el az egyik vádlott, hogy miért tett a vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást

Kolozsvárról jelentik: A vasgárdisták perének hadbírószápi tárgyalásán péntek este a késő órákban Boja Nicolae egyetemi hallgatót, mint vádlottat hallgatták ki, aki futár volt Kolozsvár és Bucuresti között. A vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tett, melyet most visszavont. Kijelentette azonban, hogy zárt tárgyaláson hajlandó indokolni, hogy miért tett a vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást. Erre Ne-

guescu elnök zárt tárgyalást rendelt el, amely fél 2 óráig tartott.

Szombat reggel a hadbírószápi elsőnek Lascaianu Aurel vádlottat hallgatta ki, aki megölte Gruia Enache állambiztonsági detektívet. Kijelenté, hogy a gyilkosságát előre nem fontotta meg. Az eset előtt egy héttel találkozott Pop főiskolai hallgatóval, aki azt mondta neki, hogy egy revolverre van szüksége. Tudta, hogy a gazdasági főiskola egyik tanteremben egy revolver van elásva és ígérte, hogy megszerzi azt.

Elnök: Mit gondolt, miért volt szüksége Popnak a fegyverre?

Vádlott: Nem érdekelt.

A vádlott azután elmondja, hogy egy hét múlva ismét találkozott Poppal, aki kérte a revolvert és elmondotta tervét. Elkísérte Poppot a Stefanescu Goanga rektor elleni merénylet színhelyére. A rektorra Pop lőtt. Amikor Gruia detektív rá akarta magát Popra vetni, akkor ő, a vádlott, dulakodni kezdett vele és dulakodás közben elsült a kezében tartott revo ver.

Elnök: Járt-e már ezelőtt is revolverrel?

Vádlott: Azt az utasítást kaptam, hogy huzam meg a ravaszt.

Érdekes, hogy Lascaianu már az első napokban gyanúba fogták és letartóztatták, de sikerült hamis alibi igazolnia.

Ezután drámai je'enet következett. A vádlottat szembesítették Pop vádlottal és ezalatt mindketten nyugodtan vise kedtek. A szembesítés során Lascaianu Aurel az elnök felé fordult és mindketőjük nevére a következő kijelentést tette:

— Meggyőződésünk, hogy a katonai bíróság megállapítja bűnösségünket. Nem akarunk semmit tagadni. Öszinte vallomás teszünk és ez az, hogy senkitől sem kaptunk utasítást, saját elhatározásunkból cselekedtünk és vállaljuk érte a felelősséget.

Az elnök kérdésre kijelenti a vádlott, hogy mindketten sajnálják az esetet, de megbánást nem éreznek.

Fontos megbeszélések indulnak meg Franciaország és Németország között

Németország érvényesíti befolyását Olaszországnál. — Bonne: Berlinbe megy Franciaország elismeri a spanyol nemzeti kormányt

Londonból jelentik: A Daily Herald diplomáciai levelezője szerint valószínűnek tartják, hogy a jövő héten fontos megbeszélések indulnak meg a francia és a német kormány között. Bonnet külügyminiszter már eszmecserét folytatott a párisi német nagykövettel és tárgyalások megindításának lehetőségéről. A francia kormányban tudomására hozták, hogy Németország, noha háború esetén szövetségese mellé állna, minden

befolyását arra használta fel Rómában, hogy megakadályozza olyan helyzetet előállítását, amely háborús veszedelemet okozhat.

A német—francia megbeszélések célja a világ javainak méltányosabb és igazságosabb alapokon való elosztásáról és szó lehet Németország és Olaszország sérelméről is.

A párisi Jour berlini tudósítja szerint ottani

politikai körökben híre jár, hogy Bonnet külügyminiszter nemskára látogatást tesz Berlinben. Hír szerint ezt a látogatást február 9-ére tervezték. Ezzel a látogatással akarja viszonzni a francia külügyminiszter Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter párisi látogatását. Hozfűzi a lap, hogy

francia politikai körökben tegnap estig erről a látogatásról mitsem tudtak.

A francia sajtó nagy része úgy véli, hogy Berar francia szenátor burgosi küldetése a nemzeti Spanyolország tényleges elismerését jelenti. A nemzeti irányzatú lapok örömmel állapítják meg, hogy a józan ész, ha későn, mégis diadalt aratott és

Franciaország az utolsó órában mégis tudomásul vette a nemzeti Spanyolország létezését.

Egy ötemeletes bérház tetejéről dobtak bombát a budapesti merénylők

Budapestről jelentik: A rendőrség megállapította, hogy a dohányuccai merényletet a zsinagógával szemben levő ötemeletes bérház lapos tetejéről követték el és onnan dobták le a két öntöttvasból készült, robbanóanyagokkal telt kézigránátfafta bombát a közönség közé. A merényletet követő pillanatokban ketten is látták a házban egy gyanús embert. Az illető a szemtanúk szerint a merénylet után a lapos tetőről nyíló csapóajtón át sietett a lépcsőházba és a kérdezősködésre, hogy kit keres, azt felelte, hogy a lift elromlott és most vizsgálta meg a tetőt a gépházat. A detektívek megtalálták a háztetőn a nyomokat is és a rendőrség pontos szemléleírást kapott az illetőről és így nem lehetetlen, hogy a merénylő rövidesen kézrekerül.

A felsőház szombaton délelőtt 10 órakor Széchenyi Bertalan gróf elnöklelte alatt ülést tartott, amelyen folytatta a honvédelmi javaslat általános vitáját. Elsőnek Papp József felsőházi tag szólalt fel és beszédében kitért a péntek esti, dohányuccai merényletre is és éles szavakkal el-

ítélte a merényletet. Kérte a belügyminisztert, akadályozza meg a ilyen események előfordulását, mert azok megzavarják a polgárok nyugalomát és nagyon alkalmasak az általános rend megbontására is.

mert ebben az esetben egyik fél sem veszi magára a háború kimenetelével kapcsolatos bizonytalanságot.

KÉT SZENÁTOR INDISZKRÉCIÓJA

A Newyork Herald Tribune, amely első helyen közölte le Rooseveltnek a szenátus titkos ülésén tett nyilatkozatát és most a cáfolatot, továbbra is fenntartja azt az állítását, hogy az elnök megtette azt a kijelentését, amely szerint háború esetén az Egyesült Államok határa, vagy az első védelmi vonala Franciaországban van.

A lap hivatkozik arra a két szenátorra, akik ezt közölték vele. A Newyork Times által megindított vizsgálat is arra az eredményre vezetett, hogy Roosevelt kijelentése valóban elhangzott. A lap azt is hangoztatja, hogy az elnök által előidézett incidens következtében a semlegességi törvényt meg kell változtatni, hogy az elnök birtokosa legyen annak a hatalomnak, amelyre ilyen esetekben szükség van.

AMERIKAI TILTAKOZÁS RÓMÁBAN

Rómából jelentik: Az Egyesült Államok római nagykövete pénteken hivatalos olasz helyen tiltakozást jelentett be azon sorozatos támadások ellen, amelyeket az olasz sajtó Roosevelt elnök ellen indított. A tiltakozás főként azon cikkeket ellen irányult, amelyek Rooseveltet zsidónak bélyegezték és amelyek azt írják, hogy a nemzetközi zsidóság szószólója.

Roosevelt mitsem változtat politikáján

Ellenfelei politikai fegyvert akarnak kovácsolni Roosevelt állítólagos kijelentéséből, amelyet a Newyork Herald cáfolat dacára is fenntart

Washingtonból jelentik: A pénteki sajtókonferencián Roosevelt nyilatkozott legutóbbi kijelentéséről, ezzel azonban az ellenzék nincsen megelégedve. Több szenátor a hétfői ülésen fel fogja kérni Rooseveltet, hogy

a szenátus katonai bizottságának titkos ülésén elhangzott nyilatkozatokról számoljon be,

mert ilyen módon megvitathatják azokat a támadásokat, amelyeket igazságtalanul hoztak fel ellene. Politikai körökben igyekeznek megállapítani azokat az okokat, amelyek arra késztették Rooseveltet, hogy emlékeztető nyilatkozatát megtegye és az a vélemény alakult ki a többség körében, hogy

az elnök azért sietett ezt a nyilatkozatot megtesni, mert a központi és nyugati államokból olyan jelentéseket kapott, hogy ellenfelei támadást intéznek ellene,

felhasználva a neki tulajdonított első nyilatkozatot. Abból, hogy Roosevelt elnök kijelentette, hogy Franciaország és Nagybritannia az Egyesült Államok első védelmi vonalát képezik, még nem következik, hogy az Egyesült Államok hadserege közbelépne, ha a két ország valamelyikét megtámadná. Amerika gazdasági rendszere alapján mindent elkövet a demokrácia megvédelmezésére anélkül, hogy az ország függetlenségét, vagy akciószabadságát kockáztatná.

KORTESAGITÁCIÓ ROOSEVELT ELLEN

A Havas-ügynökség jelentése szerint Rooseveltnek az újságírók előtt tett nyilatkozata nem vonja maga után véleményének megváltoztatását. Az elnök sajnálattal fejezte ki, hogy az Egyesült Államok külpolitikáját arra nem hivattottak nyilvánosan megvitatni, ennek oka azonban az, hogy a közeledő választási hadjáraton nyilatkozatát ellene akarják felhasználni.

Roosevelt így akar végetvetni annak a választási hadjáratnak, amelyet ellene a republikánus párt folytat.

Az elnök szükségesnek tartotta, hogy ilyen módon nyilvánítsa véleményét a Franciaországnak és Angliának eladott repülőgépek ügyében, ami egyáltalán nem befolyásolja az Egyesült Államok akciószabadságát. Az általános vélemény továbbra is az, hogy az Egyesült Államokat nyíltan fenyegeti az európai demokráciák gyöngyülésének veszélye az által, hogy a totális államok nagyarányú fegyverkezése az egyensúlyt az ó javukra billentí.

Az EURÓPAI HÁBORÚ MEGGATLÁSA

Pittmann szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke, Roosevelttel történt megbeszélése után az alábbi sajtónyilatkozatot tette:

— Több újságíró meg akarta győzni Amerikát népet, hogy az elnök megváltoztatta politikáját. Ilyen vád minden alapot nélkülöző és

Amerika népe nem hagyja megcsalni magát.

Roosevelt pénteki nyilatkozata biztosítékot képez arra nézve, hogy semmiféle szövetséget nem kötünk. Nincsen olyan törvény, amely tiltaná, hogy béke idején magánvállalatoktól repülőgépeket lehessen vásárolni, olyan nemzetközi törvény sem létezik, amely megtiltaná, hogy idegen kormány megbízottjai megtekinthessék a magántulajdönt kepező repülőgépgyárakat. Véleményem szerint

egyetlen módon lehet csak elkerülni az európai háború kitörését és ennek a háborúnak az Egyesült Államok területére való kiterjesztését, ha a katonai egyensúly helyreáll,

Visszatarthatja-e a bankügysz a pénzügyi ügyfele által kifizetett váltókat saját követelése fedezésére?

A Temesvári Első Takarékpénztár és volt ügyésze, Porumb Nestor dr. ügyvéd között már hosszabb ideje folyik a pereskedés a Karátsonyi grófi család milliós értékű váltójának kiadásá miatt. A Karátsonyi-család ugyanis 1936-ban eladta bánlaki birtokát, amelyre a pénzügyetnél huszonhétmillió leies váltótartozása volt. A tartozás rendezése után a pénzügyetnek vissza kellett szolgáltatni a grófi családnak a váltókat. Ez meg is történt, de nem teljes egészében, mert Porumb Nestor dr. ügyvéd, a pénzügyet volt ügyésze, a Karátsonyi-váltók közül egy millió lei értékben néhányat visszatartott azzal az indoklással, hogy

a pénzügyet egy millió leit kitevő ügyvédi honoráriummal tartozik neki a Karátsonyi-tartozás likvidálása érdekében ki-

fejtett munkásságáért. A pénzügyet nem ismerte el a követelést és ügyésze, Bárdosy Augustin dr. ügyvéd útján pert indított Porumb Nestor dr. ellen a váltók kiszolgáltatására. Ugyanakkor Porumb is pert indított a pénzügyet ellen követelése elismeréséért. A második perben még az illetékesség kérdése körül van vita, de a pénzügyet által megindított perben már elhangzott a törvényszék döntése. A kérdés ugyanis az volt, hogy a bank egykori ügyésze

visszatarthatja-e a bank ügyfele által kifizetett váltókat,

vagy sem. A törvényszék helyt adott a pénzügyet keresetének és kötelezte dr. Porumb Nestort, hogy tizenöt napon belül szolgáltatassa vissza a kérdéses váltókat. Ugyanakkor még 33.700 lei perköltség viselésére is kötelezte.

Kiket vontak ki a magyar társadalmi egyensúly-törvény alól?

Budapestről jelentik: Mai számunkban közöltük a társadalmi egyensúly helyreállításáról szóló törvényjavaslat legújabb módosításait, most pedig Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter nyilatkozatát közzéjük, aki a módosításról a következőket mondotta:

A javaslat főszabályként állapítja meg, hogy az, aki az izraelita felekezethez tartozik, vagy abból származik, a törvény rendelkezései alá esik. Két fő kivételt állapít meg a javaslat. Az egyik az, hogy akiknek már nagyszülei is csak keresztények voltak, kereszténynek tekintendők. A másik fő kivétel pedig a keresztény-zsidó házasságból származók leszármazottjaira vonatkozik.

Azok, akiknél kétségtelenül vélelmezhető összes életkörülményeknek tekintetbe vételével, hogy beolvadtak a magyar nemzeti társadalomba, kivonhatók a törvény rendelkezései alól.

Hasonlóképpen kivonhatók a törvény rendelkezései alól azok, akik két nemzedéken keresztül keresztény hitben nevelkedtek, azok akik keresztény-zsidó vagy házasságból származtak, amelynél a zsidó fél már házassága előtt megkeresztelkedett és ezzel kifejezést juttatott az a szándékát, hogy a keresztény magyar társadalomba akar beolvadni. Módosítást jelent továbbá az a rendelkezés is, hogy olyan sem zsidók, sem keresztények, akik tehát egyes házasságból származtak, de a javaslat szerint mégis zsidóknak lehet őket tekinteni, kereszténynek tekintendők, ha keresztény félle kötnek házasságot. Olyan vegyes házasságból származók, akik a javaslat szerint nem tekinthetők zsidóknak, zsidóknak tekintendők attól kezdve, ha utóbb zsidóval kötnek házasságot. A közjogi elkülönítés alapelve az 1867 évi letelepedésé.

Anglia és Németország kezében van a béke kulcsa

Franco tábornok csapatai esütőtörőkön elfoglalták Barcelonát, Spanyolországának gazdaságilag és stratégiailag legfontosabb városát. A harmadik esztendeje dúló adáz testvérharc úgy látszik, végső napjait éli. Nem igazolódta az az angol közírók, akik a múlt században lejátszódtak, gyilkos carlista háborúra hivatkozva, 1936-ban azt jósolták, hogy a nemzetiek és a köztársaságiak küzdelme tíz esztendeig is eltart. Az akkori jóslatokból annyi vált valóra, hogy a carlista háború minden réme meglevénedett. Emberélet több elpusztult, mint akkor, mégpedig abból az egyszerű okból, hogy az emberirtó és romboló eszközök ma sokkal tökéletesebbek, mint hatvan esztendővel ezelőtt voltak.

A FÖLDKÖZI-TENGERI BONYODALOM

Franco győzelmét az egész világsajtó úgy tárgyalja, mint nagy és döntő jelentőségű győzelmet. Övé lett Spanyolországának több mint kétharmada, birtokába jutottak azok a gazdag bányavidékek és egyéb gazdaságilag fontos területek, amelyek a háborút táplálják. Rövidesen sor kerül Valencia és Madrid ostromára, s az is lehetséges, hogy a nemzetiek egy-kettőre elvágják a köztársaságiakat a tengertől, s akkor ez utóbbiak sorsa beteljesedik. Még nem is olyan nagyon régen azt hittük, hogy a Földközi-tengeri feszültség enyhül abban a mértékben, amint Francoék közelednek a végső győzelemhez. De épp az ellenkezőjét látjuk: a feszültség egyre nő, a nyugtalanság nagyobb, mint bármikor a két és fél esztendeje tartó polgárháború folyamán, a Földközi-tengeri kérdés pedig a nemzetközi politikának nyitottabb kérdése, mint I. Napoleon spanyolországi, kudarcra végződött hadjárata óta bármikor.

Egymillió-hétszázezer angol önkéntes

Chamberlain angol miniszterelnök napokban elhangzott rádiószata meglepő eredménnyel járt: önkéntes hadiszolgálatra 1.200.000 ember jelentkezett. Ez a fényes eredmény meglepette azokat, akik szerették a brit nemzetet elparemtálni és a szigetországban nem látnak mást, mint egy elpuhult, megroppant, a polgári kényelemhez végsőkéig ragaszkodó demokráciát.

Angolországban sohasem volt általános védőkötelezettség, aminek több oka volt a múltban. Az országot szigetfekvése hosszú századokon át megvédte minden ellenséges inváziótól. Az európai kontinens forradalmi a Nagybritanniát Európától elválasztó sós vizen nem jutottak át. Résztvett ugyan Nagybritánia minden európai bonyodalomban, de csak zsoldos csapatokkal. Mindebből 1914. előtt sokan azt a következtetést vonták le, hogy Angolország a kapitalisták, a bankárok, a jómódu ipari munkásság országa, nem harcias nemzet, s olyan erős Angliában az általános békevág, hogy nem meg Franciaország segítségére. Akik az angol viszonyokat és közszellemet valamennyire ismerték, tudták, hogy ez mennyire nem igaz. Spencer Herbert pacifista bölcselése Angolországban rég megbukott, az angol a sport, a siker, a verseny nemzete, voltaképpen harcias nemzet. Csak az angol individualizmus nem tudta összeegyeztetni a demokráciával az általános védőkötelezettség behozatalát.

A világháború meghozta a csalódást azok számára, akik Angolországot elernyedő pacifista országnak gondolták. A kis, 160.000 főnyi expedíciós hadsereg milliós óriás hadsereggé nőtt már a világháború második esztendejében, s az ausztráliai és kanadai angol csapatokat maga Vilmos császár kitűnő csapatoknak tartotta. Angolország sok ilyen meglepetést tartogathat a jövő számára. Az angol konzervativizmusból nem szabad gyengeségre következtetni; a nemzet ragaszkodik az ősi parlamenthez s a béke idején nem tudja összeegyeztetni az általános védőkötelezettséget az egyéni szabadsággal, de ha a brit birodalom érdekei kívánják, minden áldozatra kész. Chamberlain felhívásának fényes eredményéből azt látjuk, hogy az angol nemzet állami kényszer nélkül, önként meghozza az áldozatot a föld minden részén elterülő British Empire — a nagy haza számára.

PAX BRITANNICA, VAGY PAX HITLERIANA?

Az elmúlt hét folyamán a nemzetközi politika ismét valami furesz, bizonytalan, szinte folyékony állapotban volt s a nemzetközi helyzet a Runciman-féle tárgyalások idejére emlékeztet.

Minden tulás nélkül megállapíthatjuk, hogy a nemzetközi helyzet Chamberlain római útja után nem derült fel egy pillanatra sem, ellenkezőleg, ma borultabb és bizonytalanabb. A nyugtalanság meglehetősen nagy Nagybritanniában is. Franciaországban viszont ideges félelem vett erőt. Jogos-e ez a félelem, vagy nem? Ezt nem vagyunk hivatva eldönteni a franciák attól félnek, hogy Franco győzelme után Mussolini nem hívja vissza a két hadosztályt kitevő olasz önkéntest. Elterjedtek olyan hírek is, hogy Franco győzelme után megvalósul a nagy Spanyolország, amely természetesen szövetségese lesz Olaszországnak és Németországnak és Franciaország két tűz közé kerül. Olyan fantasztikus hírek is keringenek, valami apokrif levél alapján, amelyről a Tribune des Nations emlékezik meg, hogy Franco Spanyolországa szövetkezik majd Portugáliával és visszaállítja II. Fülöp spanyol király birodalmát. Ez természetesen mind fantáziamagor. Már csak azért sem valószínű, mert az irtóztatosan feldúlt Spanyolországot hosszú esztendőkre lefoglalja a polgárháború romjainak eltakarítása és az újjáépítés.

Több mint száz esztendő óta a semleges Spanyolország biztosította a Földközi-tengeri egyensúlyt. Franciaország attól fél, hogy a győzelmes Franco Spanyolországa nem marad semleges és a Földközi-tengeri egyensúly felborul. Franciaország egyre szorosabban simul oda Angolországhoz; — „erős Franciaország, erős Angolország; az egyesített Franciaország és Angolország menti meg majd a békét, ha a béke megmenthető” — írja Berenger, a francia szenátus külügyi bizottságának elnöke.

tő aggasztó tüneteket mutatott. Ezért nagyon nehéz volna a egyes diplomáciai eseményekből következtetést levonni és szinte lehetetlen kommentálni akár a bélyei eseményt, akár pedig Ribbentrop, vagy Beck lengyel külügyminiszter varsói tárgyalásait.

Ha egy kis elméleti magyarázatot akarnánk fűzni az eseményekhez, azt mondhatnánk, hogy a háború utáni idők szélső nacionalizmusa ma sokkal inkább irányítja a nemzetközi politika tényeit, mint 1919 óta bármikor. Szélső nacionalista politikát folytat Németország, Olaszország, Lengyelország, de nem csökkent a nacionalizmus a demokratikus országokban: Franciaországban, Angolországban és az Egyesült-Államokban sem. Azt is látjuk ismét, hogy két nagyhatalom van irányító és vezetés szerepe: az egyik Nagybritánia, a másik a Németbirodalom. Angolországnak és Amerikának is, az elmúlt században az volt az álláspontja, hogy csak minimális mértékben avatkoznak bele az európai dolgokba és csak akkor, ha ez a beavatkozás létérdekeik miatt elkerülhetetlenné válik. Ez a tan ma már elavult: a világ nagyon kicsinnyé lett. Roosevelt elnök nyilatkozataiból látjuk, mennyire nem tudja magát kiszakítani az Egyesült-Államok kormánya sem a nemzetközi politikából, pedig sokan vannak Amerikában, akik az elszigetelődést hirdetik. Angolország mindig félt a múltban attól, hogy valamelyik kontinentális nagyhatalom a nyakára nő és az angol gyarmatbirodalmat veszélyezteti. Ezért ellensége volt XIV. Lajosnak, I. Napoleonnak és II. Vilmosnak. 1919. után a francia hatalmi politikát és a francia szövetségrendszer sem nézte Anglia valami jó szemmel. Ezért egy darabig a Népszövetség elveit ragaszkodott. Teljesen megváltozott azonban a helyzet, amióta Németország a versaillesi terheit lerázta, a genfi intézmény pedig megbukott. Németország a Barbarossa-császárok óta sohasem volt olyan hatalmas, mint ma. Szükségképpen meg kellett tehát változni Angolország külpolitikájának, s a tények logikája hozta magával a Franciaországgal való szoros kapcsolatokat. Napjaink nyugalma, a jövő békéje, az angol és német kormányok kezébe van letéve. Milyen lesz ez a béke, Pax Britannica és Pax Hitleriana lesz? — ki tudja. Talán mindkettő.

Az elmúlt hét világeseményiből következtetést, konkrét megállapítást levonni még a legközelebbi napokra nézve is lehetetlenség.

B. A.

Hárem-átrétegesítés

A foglalkozás megváltoztatásának jelszava már a filokozos keleti háremek rácsos kapuit is dőngeti. Szomorúan ezt el kívánja tudomásul venni a szénevű Sisowah Monovong Kambodzsa uralkodója, aki szerénynek nem neveihe ő mezei és a francia kormánytól kapott havi járadék formájában évezi. A szószoros értelemben élvezi mert pénzcsekkének legjelentékenyebb részét a szes háremének fenntartására fordítja. Kambodzsa szokás szerint ugyanis annál nagyobb az uralkodó tekintélye, minél több feleséggel rendelkezik. Iy Sisowah Monovong valóságos hívesi nagyüzemet rendezett be a hájlekában. Allad an két-három száz feleséggel rendelkezik. Iy Sisowah azonban eme magas feszültségű családi élet költségeit a francia kormány fizette meg, s a pénzügyi krízis az illetékeseket takarékoskodásra kényszerít, Monovong számára is tudomásul adott, hogy hátrább az agarakkal. Csökkentse családi kapcsolatait, — így intete a francia kormány. Monovong kétségbeesetten tiltakozott, hogy iy eljárás a hagyományokkal ven ellentétben, de végül mégis csak meg kellett értenie az idők parancsoló szavát és beleegyezett feleségei számának alapos csökkentésébe. Igaz, hogy a család tűzhely összeomlásától még nem kell tartani, mert még iv is Kambodzsa urának száz felesége maradt, a többi hölyeket ellenben hal-dékeanul le kell építeni, mert iv rendeli a nos az Általános gazdasági dekonjunktura. Tehát már a háremekben is leépítések történnek. S a szépséges bernabőrű hölyeknek is gondolkozniok kell, hogy milyen megéhetés válasszanak ezentul; meg kell, hogy barátkozzanak az átrétegesítés zord európai gondolatával. Szerencsére az ő helyzetük nem olyan reménytelen, mint nálunk a munkanélkülieknek. Monoring király csinos feleségei még nem jutnak koldusbolra, ha el is szakadnak a háremi rozsaláncok. Akadnak majd bőségben kambodzsa urak, akik pályáznak a válogatott szépségek kezére. Legjobb kevesebb feleség társuk lesz új helyzetükben az elbocsátottaknak. De hát az ilyesmit az esszonyok még Kambodzsaiban sem veszik rosznéven ha nem háromszázuknak kell osztzkodni ezvellen férfi szívén.

Hófehérke és a hét törpe

legközelebb bemutatásra kerül
Temesvárott

A vakok apostola,

aki kivette őket az elhagyatottság, a nyomorúság éjszakájából, egy bibliai példázatu élet után most elpihent. Meghalt Bundy József, a világtalanok szülőnél jószágosabb édesatyja, megsiraták és eltemették. De csak a teste volt az, amit visszaadtak a földnek, ő maga tovább is élni fog az emberek emlékezetében, akinek számára egész földi pályafutása nem volt egyéb, mint egyetlen forró, töretlen tanítás a legmélyesébb keresztényi szeretetből. Nem lehet azt igazában elföldelni, aki ennyire szeretett. Alakja kiviláglik még a sírból is és látni fogják világtalan szemeikkel vezetőjüket az élet legsúlyosabb megpróbáltatjait a nemszűnő emlékezés sugaras fényében. A középkori misztériumokat, az újtestamentum legmélyesébb emberségű jeleneteit idézi ez a frissen hantolt sir, amely alatt Bundy József rokkant főhadnagy nyugszik. Sebesülten, golyóktól megtépve került haza a világháborúból, kijárt volna egvéni nagy tragédiája után számára a köz minden anyagi és lelki elégtétele. És mégis ő, a rokkant, a világháboru nagy sujtottja volt az, aki nemhogy magának kért volna, hanem másoknak adta azt a keveset, amit kapott. Ő volt az adományozó, ő volt a fenségesen könnyelmű mecénás, aki a rokkant nyugdíját szétosztogatta azok között, akik még nálánál is szerencsétlenebbül jártak; ő volt, aki megpróbáltatásai keserves fájdalomdíját egyetlen nagyuri gesztussal teljes egészében odaadta a vakoknak. Emlékezőnk Vörösmarty gyönyörű költeményére, a szegény aszszony imakönyvéről. Mikor panaszkodott neki a még szegényebb aszszony, hogy ő nem tud Istenhez fohászni, mert nincsen imakönyve a jólélek kettétépte az övét és odaadta a felét a másoknak, hogy aztán félkönyvből is egy szívvel imádkozzanak mindketten. Bundy József tette még a költő képzeleténél is gazdagabb jószág, mert ő aze adta oda egészen, amije volt. Nem törődött vele, hogy mi lesz azután, nem bánta meg a tettét még akkor sem, mikor rászakadt az utolsó nagy megpróbáltatás: szemidegsorvadást kapott és maga is megvakult. Az ő első-tétült szemei ezután még csak látóbbak lettek. Egészen betöltötte őket az istenáldotta jószág verőfénye. Jobban észrevette most már végleg testvérei nyomorúságát, mint azok sokan, akik látó szemekkel örvendeznek. Bundy megszervezte a vakokat, műhelyt létesített számukra, kenyeret, segélyeket biztosított nekik, kivette őket a nyomasztó napi gondokból a legalább tűrhető lét síkjaira. A lesajnáló közzsólás ebben az esetben elveszítette gunyos zöngéjét, hogy vak vezet a világtalant. Igenis, a rokkant és vak tiszt átvette gondterhes élet meredélyei és hinarjai mellett bukdácsoló társait. Emberileg elviselhetővé tette azt a nagy drámát, amely Maeterlinck A vakok című misztériumában zug fel a legkeservebben. Az esetnek volt szíve és ereje is hozzá, hogy segíteni tudjon a még esetettebbekben. Fenséges egyszerű példázata ez a korai sirba tünt élet a nagy mindeneket átölelő jószágnek. Példa különösen a duslakodóknak és bővelkedőeknek, akik gyakran azt hiszik, hogy néhány gögösen odavetett koldúskrajccárral már elintézték az ő humanitárius ügyüket. Nem lehet egyedüli cél, mindent a család részére összekaparni és aztán holmi mogorva elkényszeredett jótékonykodás után azt mondani: jóéjszakát világ. Igaz, hogy ilyen apostoli lelkiületű emberek, mint Bundy József volt, nem születnek mindennap a világra. Mert a csupa olyan ember lenne, mint ő, akkor nem is tudnánk, hogy mi az háboru, könny, nyomorúság. De, ha nem is lehetünk olyanok, amilyen ő volt, legalább halvány utmutatás lehet számunkra e közönyös vak világban Bundy József meg a sir sötétségét is áttörő világító jószág.

Flanour.

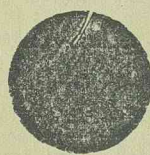
Rablógyilkossági kísérlet Dettán

Hollerbach János dr. nyug. dettai állatorvos ellen a pértékről szombatira virradó éjszaka ismeretlen tettes rablógyilkossági kísérletet követett el. Az állatorvos 11 óráig kávéházban volt, majd hazatért. Amikor háza kapuját kinyitotta, egyszerre valaki hátulról ásóval a fejére sújtott. Hollerbach dr. összeesett, majd segítségért kiáltott, mire támadója másodszor is fejbevágtá, majd elfutott. Arra járó emberek találták meg a vérben fetregő állatorvost, akit Farkas László dr. részcsített első segélyben és meállapította, hogy a koponyája behasadt. Hollerbach dr.-t Temesvárra hozták és az irtalmasok kórházban helyezték el. Állapota súlyos, de nem reménytelen. Tegnap délelőtt vizsgálta eszméletét. A rendőrség keresi a támadót.

Hétfőn kezdjük

és egész február hónapban folytatjuk

Olesó

fehérraú árusításunkat

Vászon- és damasztárúk, asztalkendőök és garnitúrák, damaszt- és frottirtörülközők, fehérnemű- és paplanselymek, stb. — Ugyanakkor elárúsításra kerül, további árieszállítással, a tűz és füst által kártszenvedett árúk még megmaradt része: női gyapjuszövetek, ruhaselymek, férfi-szövetek és ingpouplinok, stb.

DORNHELM JENŐ R. T.

I. BULV. I. G. DUCA 3.

Politikai háttere van a pesti zsidó templom elleni gránát merényletnek

Imrédy miniszterelnök felháborodását fejezte ki a merénylet felett. A sebesültek névsora. — Három letartóztatást eszközölt a rendőrség. A sajtó egyentető állásfoglalása.

Budapestről jelentik: A Dohány ucai zsinagóga előtt elkövetett kézigránátos merénylet 14 áldozata közül

hatnak az állapota súlyos és ezek közül háromé halálos.

A rendőrhatalóságok szieszkörü intézkedéseket fogantatosítottak. Azt hiszik, hogy a merényletet bosszúból követték el szélső jobboldali elemek, mert a legutóbbi képviselőválasztáson jeöltük vereséget szenvedett. Imrédy miniszterelnök felháborodását fejezte ki a merénylet felett, mert az akkor történt, amikor a parlament illetékes bizottsága éppen a zsidó törvényjavaslatot tárgyalta.

A főkapitányság tegnap este nyilvánosságra hozta a Dohány ucai zsinagóga ellen elkövetett bombamerénylet sebesülteinek névsorát, amely a következő: A Rókus kórházban, mint súlyos sebesülteket ápolják Vajda Adolf 71 éves magánzó, dr. Hönig István 65 éves főorvost, Vermes Artur 45 éves utazót és Szántó Andor 30 éves kereskedőt. Könnyebb sérüléssel lakásukra szállították, illetve a helyszínen végzett első segélynyújtás után elbocsátották a következőket: Lukács Zsigmond 81 éves magán-

zó, Agit Herman 81 éves kereskedőt, Mező Jenőné 31 éves tisztviselőnőt, Hajdu József 15 éves tanuló, Gara Géza 61 éves droguistát, Stern Ignác 72 éves magánzó, Schick Ignác 38 éves szücsimestert, Glöckner Boriska 18 éves szövnőt, Bonitzer Alfréd 62 éves ügynököt, Strasser Sándor 64 éves ügynököt, Weisz László 24 éves kereskedőt, Engel Herman 44 éves kereskedőt, Molnár János 46 éves kereskedőt, Veisz Jakabné 36 éves kereskedőnőt, Junger Tibor 24 éves kertész és Ollmann Zsigmond 65 éves magánzó.

A rendőrség lázasan nyomoz a Dohány ucai zsinagóga előtt elkövetett bombamerénylet tettesei után. Az éjszaka folyamán három egyént vettek őrizetbe, de neveiket nem közölték a nyilvánossággal.

Az összes lapok a legnagyobb felháborodás hangján írnak a bombamerényletről. A „Magyarország” a Szállasi nyilaspárt lapja a következőket írja: „A magyar közönség megdöbbenéssel vett hírt a történetről és reméli, hogy a rendőrség rövidesen nyomára jut azoknak, akik szem elől tévesztették azt, hogy a kézigránát és a bomba nem tartoznak a politika eszközei közé.

A „Magyar Nemzet” a következőket írja: „A véres gonosztett általános és mély megdöbbenést keltett. A merénylet hallatára utat fog el minden jó érzésű magyart, hitre, világnézeti felfogásra és felekezetre való tekintet nélkül. Nem méltó a magyarhoz, hogy orozva bombát dobjon védtelen emberek közé, nem méltó a kereszténységhez, hogy más hitnek templomát vérrel mocskolja be”. A többi lapok is kivétel nélkül ezen a hangnemen írnak és követelik, hogy a rendőrség mindent kövessen el a tettesek kézrekerítésére.

AZ IMPOTENCIA

legyőzhető

RETON

TABLETAKKAL

Boldog történetek a nyolcvan éves császár életéből

Európa egyik nagyurának, II. Vilmos császárnak néhány nappal ezelőtt ünnepelték Doornban nyolcvanadik születésnapját. Ebből az alkalomból nem lesz érdektelen, ha életéből néhány mulatságos epizódot elmondunk.

A PONTOS CSÁSZÁR

II. Vilmos, amíg a német birodalom sorsát intézte, szerette környezetét megtréfálni. A pontosságot mindenkitől megkövetelte és ebben ő maga járt elől jó példával. Minden katonai ügy ránt érdeklődött: ellátogatott a tiszt kaszinóba, ott úgy elbeszélgetett tisztjeivel, mintha pajfásai lennének. De könyörtelen volt akkor, ha fegyelemről volt szó. Egy napon korán reggel váratlanul megjelent a testőrdrazenyosok kaszárnyájában. A századok kivonulásra készen állottak a laktanya udvarán; valamennyi tiszt ott volt, csak éppen az ezredes hiányzott. A császár megparancsolta, hogy várjanak a kivonulással, míg az ezredes megérkezik, ami bizony csak jó félóra múlva következett be. Az ezredes, amint megpillantotta a tisztek között a császárt, odalovagolt hozzá, hogy kimentse késését. A császár rövidesen leintette és megparancsolta, hogy vezesse katonáit azonnal a gyakorlóterre. A gyakorlatozás alatt II. Vilmos mindvégig ott volt, de egy szót se szólt. A gyakorlóteret is szó nélkül hagyta el.

Elképzelhető, mennyire izgatott volt az ezredes és izgatottsága még növekedett, amikor ugyanaznap este udvari lakái jelentkezett nála és a császár nevében kis csoportot adott át neki. Szívzörögve nyitotta fel.

— Biztosan nyugdíjaznak — gondolta magában.
De ime, mi került elő a csomagból? Ébresztőóra.

II. Vilmos koránkező ember. Uralkodásának idején már hat órakor talpon volt és a magasállású tisztviselőktől is hasonló frisseséget kívánt. Azonban Beethmann-Hollweg kancellárnak ez nem volt inyre; szeretett sokáig aludni, nehezen bujt ki az ágyából, lassan öltözködött és mindig mekésze érkezett a palotába, ahol a császár már türelmetlenül várta. Egyszer a császár, miután félhétig hasztalan várta a kancellárt, elhatározta, hogy meglepi őt a lakásán. A kancellár éppen fürdött.

— Csak azt akartam önnek mondani, kedves kancellár — szolt hozzá a császár, — hogy a nappal az ön számára is hat órakor kezdődik. Most minyárt hét óra van és ön még meg sincs borotválva.

Amikor Beethmann-Hollweg mentegetőzni próbált, a császár a szavába vágott:

— Ha naponként egy órát elvesz a nappalból, évenként tizenöt napot veszít; a nagyapám pedig tizenöt nap alatt három győzelmet aratott.

Volt egy kedvenc borbélyja, aki azonban a pontosságot illetőleg nagyon sok kívánnivalót hagyott hátra. A császár bosszankodott ezen egy darabig és ezért egy alkalommal a borbélyt egy nagyon értékes aranyórával ajándékozta meg, mondván:

— Remélem, hogy ezután mindig pontosan fog megérkezni hozzám.

Valóban, néhány hétig pernyi pontossággal jelent meg a borbély a császár előtt, de azután lassanként kezdett engedni ebből a pontosságból és nemsokára ismét felvette a régi szokást. Egy reggel, midőn a borbély egy teljes félórát késett, a császár megkérdezte tőle:

— Megvan még az az óra, amelyet önnek ajándékoztam?

— Igen, felség, itt van.

— Helyes — felelte a császár —, miután az ugalátszik, nem jól jár, adok helyette egy másikat.

Ezzel elvette a borbélytól az aranyóráját és adott helyette egy nikkellórát.

A CSÁSZÁR KÖRNYEZETE

Mint uralkodó, rideg katona volt, de azért lehetőleg sohasem mulasztotta el, hogy megfelelő alkalmakkor környezetét meg ne tréfálja. Sokat nevettek annakidején II. Vilmos ama tréfáján, melyet Bernhard von Bülow herceg rovására követett el.

Amikor 1900 október 17-én Bülow-val közölte, hogy birodalmi kancellárá nevezte ki, úgy vette észre, hogy Bülow homlokára a kedvtelenség redőjeült ki.

— Hogyan? Ön elégedetlen? — kérdezte a császár.

— Bocsásson meg, felséged. Hálátlanság

lenne tölem, ha elégedetlenkednék. De a feleségemre gondolok... Természetesen ő is örül ki-neveztetésemnek. De a kancellári palota valóságban borzalmas hely. Eddigi lakásunkat feleségem bájos, kedves fészekké varázsolta át; az óriási kancellári palotának talán két-három hónapig tartó kitisztítása pedig, félek, nem lesz ránézve valami kellemes dolog.

— Ha csak ez a baj, kedves Bülow, akkor nyugodt lehet. Mondja meg a grófnőnek (Bülow csak 1905-ben lett herceg), hogy nagy örömmre fog szolgálni, ha gondjainak egy részét átvállalhatom.

A kancellár meghajította magát: meg volt győződve arról, hogy a császár egy egész regiment szobatisztitót fog rendelkezésére bocsátani. Rövid idő múlva a „császár parancsára“ nagy csoportot nyújtottak át a grófnőnek. Volt nagy csodálkozás. A császár szobatisztitók helyett száz darab szappant küldött.

II. Vilmos környezetében a múlt század kilencvenes éveinek elején szolgált egy ezredes, aki valahányszor jelentést tett a császárnak, mindig kapkodott és belesült. Ilyenkor a császár mindig összeszidta, mire az ezredes mindig

II. Vilmos császár 1896-ban a kieli tengerészujonok eskütétele alkalmával beszédet mondott, amelyben a fiatal rekrutákat figyelmeztette, hogy őrizkedjenek egy külső, mint a belső ellenségtől. A császár a beszéd után megszólított néhány ujoncot; az egyikől megkérdezte, hová való s a fiu bajor tájszólással így válaszolt:

— Miesbachi vagyok, felség.

A császár azután azt kérdezte tőle, vajjon megértette-e, kiket értett külső és belső ellenség alatt?

— Igenis, felség, megértettem.

— Hát ki a külső ellenség?

— Az orosz, felség.

— És ki a belső ellenség?

— A porosz, felség — hangzott a válasz.

II. Vilmos császár egy alkalommal — 1900-ban — Spandauban lévén, meglátogatta a laktanyát, melynek tágas udvarán éppen az ujoncokat oktatták. Miután egy ideig hallgatta az oktatást, a császár közeledett hozzájuk és megkérdezte:

— Ki a legfőbb parancsnok a hadseregben?

— Felséged! — kiáltották egyhangulag az ujoncok.

— Jól van — felelte a császár. — És hogyan írom alá az aktákat?

— II. Vilmos — felelte az egyik ujonc.

— Helyes. De még valami hiányzik onnan.

Rövid szünet után a császár megismételte a kérdést egy másik katonához fordulva.

— Hiányzik az I. és az R. betű — felelte a megszólított.

— De mit jelent ez a két betű, az I. és az R? Senki sem felelt. Akkor a császár így szólt:

— Kezdjük először az I. betű jelentését megmagyarázni.

És tovább menve megszólított egy intelligens kinezűsi ujoncot, aki rövid gondolkodás után mondta:

— Imperator.

— Bravó — felelte meglepedetten a császár. — És mit jelent ez a szó?

Erre a kérdészt már nem tudott felelni. Akkor a császár sorban kérdezte az ujoncokat,

Nyomdászinasból lett lelkész megölte fivérét

Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrség borzalmas gyilkosságot leplezett le, amelyet Vasile Grigore lelkész követett el.

A lelkész meggyilkolta fivérét, Grigore Dumitru nyomdászt 1933. november 14-én a Pantelimon ut 36. számú házban levő lakásán és a holttestét elrejtette.

Közben érdeklődtek a gyilkosnál a rokonok és ismerősök az áldozat sorsáról. A lelkész azonban azt válaszolta, hogy valószínűleg felforgató tevékenység miatt letartóztatták és valamelyik koncentrációs táborba szállították. A lelkész, hogy a gyanút elhárítsa magáról, több ízben érdeklődött a hatóságoknál, nem tudnak-e valamit fivérééről. A rendőrség nyomozást indított és megállapította, hogy legutóljára november 14-én látták a nyomdászt fivére társaságában. Az

MÁJUS ELSEJÉRE háromszobás modern lakás

kerestetik

központi fűtéssel, meleg vízzel. Ajánlatokat a Déli Hírlap kiadóhivatala továbbít. Jelige:

„Május egy“.

leköszönt rangjáról, amit Vilmos sohasem fogadott el. Egy ilyen belesülés és összeszidás után a császár az udvari ebédre meghívta az ezredest és az ebéden megszólította:

— Miért nem vigyáz jobban, ezredes ur? Hogyan lehet az, hogy mindig belesül a kihallgatáson a jelentéseibe?

— Felség, nagyon ideges vagyok.

— Tudok ez ellen egy jó szert: házassodjék meg.

— Felség, fiatal asszony és fiatal császár: ez sok egy embernek.

— Fiatal asszony? Hová gondol? Egy ezredes elvehet egy idősebb asszonyt is.

— Felség, vénben már inkább szeretem a császárt.

Kellemetlen válaszok

de már majdnem a sor végén járt és még senki sem tudta megmondani az imperator szó jelentését. Egyszerre csak megpillantott egy embert, akinek arca sugárzása elárulta, hogy pontos feleletet tud adni. II. Vilmos hozzálépett és neki is feladta a kérdést, mire a falusi katona keményen kivágta:

— Imperatornak hívják egy korai burgonya-fajtát.

A császár azonnal elhagyta a laktanyát, anélkül, hogy megkérdezte volna az R. betű jelentését.

A svájciak arról híresek, hogy ők a világ legjobb céllövői. Beszéli, hogy egy alkalommal II. Vilmos császár végignézte a svájci hadsereg hadgyakorlatát, mely után a közláráság egyik magasrangú hivatalnokához, aki mellette állt, így szólt:

— Önöknek van százezer katonájuk; de mit csinálnak, ha én egyszer kétszázezer némettel jelennek meg az önök országában?

Mire a hivatalnok komolyan és méltóságteljesen így felelt:

— Akkor mindegyik katonánk két lövest adna le.

A PERZSA SAH LATOGATÁSA

1909-ben a potsdami császári palotában előkészültek Mohamed Ali perzsa sah fogadására, aki európai körúton volt. A palota legfelső lépcsőjén egyenesen és feszesen állt II. Vilmos császár és várta a „királyok királyát“. Jobbján a császárné állt, baloldalán pedig Mária Jozefa hercegnő, míg az ulvar egy kissé hátrább helyezkedett el. Midőn a diszhimók megérkeztek a sahval és kíséretével, II. Vilmos előre lépett, hogy az etikett szabályai szerint fogadja a Hadjara-dinasztia hetedik képviselőjét, akit azonnal bemutatott a császárnak.

A sah mélyen meghajolt s midőn ismét ki egyenesedett, a császárnére szerette tekintetét. Amikor meglátta a császárné fehér haját, arca meglepődést tükrözött vissza. Azután II. Vilmos füléhez hajolva ezt sugta a császárnak:

— Hogyan? A császárné? Hát még nem cserélte ki, ebben a korban?

Sárváry Dezső.

is lehet, hogy a lelkész féltékenységből gyilkolt, bár első kihallgatásakor azt vallotta, hogy azért ölte meg fivérét, mert egy földalatti szervezet tagja volt, ő szokszor felszólította, hogy szakíson velük, de mindig elutasító választ kapott. Elföltött összevezettek és ezért követte el a gyilkosságot. Lehetőség, hogy a lelkész pillanatnyi elmezavarában követte el tettét, vagy pedig elmebajosnak tette magát. A leleplezés óriási szenzációit keltett, mert Vasile Grigore lelkész, mint nyomdászinas kezdte meg pályáját, rendkívül szorgalmas volt és magánúton tanulva egyik vizsgát a másik után tette le, a háború előtt érettségizett és azután filozófiát, természettudományi, irodalmi és teológiai doktorátust szerzett. Számos könyvet írt és legutóbb egyházi hetilapot adott ki.

Azana

Azt olvastam az újságban, hogy „Azana köztársasági elnök négy titkára kíséretében Franciaország felé menekült, hetvenöt kilogram sulyu ékszer, harminc kiló drágakövet és több aranyrudat vitt magával”.

Letettem a lapot és visszagondoltam Azana elnökre. Mert annakidején, mikor az ottani kormány meghívására részletesebb utat tettem Spanyolországban, megismerkedtem vele. Akkor még miniszterelnök volt.

Még jól emlékszem a madridi miniszterelnöki palotára. Arra a pompásan berendezett empire-szobára, amelyben előbb az akkori miniszterelnökségi államtitkár, Kamos fogadott. Igen nagy előzékenységgel magyarázta a palota berendezését és eldicsekedett vele, hogy az egész házban összesen hét és fél kilométer tesznek ki a szőnyegek, mind a hét és fél kilométer hazai gyártmány. Vajjon el még ez a Kamos államtitkár?

Utána a miniszterelnöknél tisztelegtem. Ez volt Azana Manuel, akiről most szó van. Derecsdó, jólöltözött, jömegjelenésű urnak találtam. Sötétbarna uccai ruhát hordott; általában megfigyeltem, hogy a spanyol urak abban az időben szerettek barna ruhát hordani. Borotvált arcu ember volt Azana, arcán a karikatúristák számára akkora szemölcs, mint a Liszt Ferencé. Csontkeretű pápaszem, mögötte eszes, hideg, nyugodt pillantás. Erős orr, széles száj, vastag ajkak. Két első foga közül egyik jóval hosszabb, mint a másik. Arc kifejezése kesernyés, van benne valami magasról szemlélődő irónia.

Felváltva beszélünk franciául és angolul. Váratlanul csapott át egyik nyelvből a másikba, talán, hogy mutassa, milyen jól beszél mindkettőt. Politikáról, persze, nemigen esett szó. De mikor, a spanyol festőművészetről beszélgetvén, elhangzott közöttünk a „konzervatív” szó, mosolyogva így szólt:

— Kijelentem önnek, hogy Spanyolországban ma én vagyok a legreakciósabb ember.

Joggal mosolygott, mert volt valami humor abban, hogy az Alfonz királyt elsőpró forradalom miniszterelnöke maradónak nevezte magát. Aztán ezt is mondta hosszú beszélgetésük során:

— Mint írónak azt kellene kívánnom, hogy fitteni tartózkodása menél eseménydusabb legyen. De mint miniszterelnök, szívből kívánom, hogy menél kevesebb eseményben legyen része.

Mert már akkor nem volt rend a „felszabadult” Spanyolországban. Az újságok éppen aznap tele voltak a rendőrség által felfedezett titkos bombaraktaikkal. És mikor a cortex egy tanácskozását meglátogattam, annak voltam tanúja, hogy milyen nehezen sikerül fenntartani a pártok egyensúlyát: végighallgattam egy névszerinti szavazást, amelyben a kormány egyetlen szavazattöbbséggel győzött.

Ez az Azana maradandó benyomást tett rám. Beszéltek róla, hogy nem politikusknak kezdte, hanem regényírónak. Hazájában nagy sikere volt „A szerzetesek kertje” című regényének, amelyben gyermekkori emlékeit írta le: az Escorial szerzetesi iskolájában végezte tanulmányait. Már élemedett korában belépett egy Ateneo nevű madridi szabadelővű klubba. Ott kezdett politizálni. Egy év alatt elnöke lett a klubnak, még egy év alatt miniszter elnök. Mikor beszélgetés közben jól megfigyeltem, meg is tudtam érteni ezt a gyors érvényesülést. Az emberekből kiábrándult félelmes emberismerőnek tapasztaltam és vonásain, tartásán, beszédmódomon megéreztem az akaratot, amelynek szívóssága a határokat nem ismeri. Egy hozzá közelálló spanyol ur, akiről megkérdeztem, hogy kit kedvelt legjobban Azana, ezt felelte:

— Senkit. A felesége az egyetlen lény a világon, aki közel áll hozzá.

Spanyolországból ennek az embernek emlékével jöttem el. Ha újságban aztán olvastam róla, mindig a fülemben csengett az a mondat, hogy Spanyolországban ő a legreakciósabb ember. De multak az évek, s én egyre olyan híreket olvastam, amelyek ennek az állítólagos maradiságnak nem igen feleltek meg. Jött a véres polgárháború, Toledo ostromának s a madridi borzalmaknak hírével. Meglepetve olvastam egyszer, hogy Azana a tulsó vörös oldalon áll, sőt aztán ő lett a katalán kommunista köztársaság elnöke. Azana Manuel vezette azt a csonka országrészt, amely petróleummal töltött nyilvános kutakban gyújtotta meg az összefogodosott papokat. „A szerzetesek kertje” írója volt a szovjet-irányú elnök. Valami nagyon ebben az ügyben

MÉG 8 NAPIG TART A FEHÉR HÉT

SIFON és VASZON GYÁRI MARADÉKOK 40%-kal a gyári áron alul
INGPUPLIN-MARADÉKOK 1.50-től 3 méterig, 30% engedménnyel
SPORT-OXFORDOK 56 leiről 39 leire leszállítva
100 darab VASZON fehér- és ágyneműnek, kisebb gyári hibákkal, 25% engedménnyel a gyári árak után

Gyárakban visszamaradt

garnitúrák, asztalneműek és egyes darabok jutányosan eladatnak!

KÜLÖNLEGES AJANLAT EGYSZÍNŰ VASZNAKBAN: 80 cm széles 44 lei, 150 cm. széles 84 lei

KANAVÁSZ ágyneműek 29 lei

Prima DAMASZT ASZTALTERÍTŐK 140—160 cm, minden színben, darabja 200 lei

FROTTIR TÖRÜLKÖZŐK 38 leitől

FROTTIR FÜRDŐSZŐNYEGEK 130 leiről 96 leire leszállítva

FEHÉRNEMŰ TUSZOR 29 lei

FEHÉRNEMŰ BATSIZT 22 lei

MENYASSZONYI KELENGYÉK részére damasztok, vásznak és garnitúrákkal külföldi minőségű gyártmányokkal különösen el vagyunk látva és pedig HERM. POLLACK & SÖHNE, TANNWALD, NORBERT LANGER és ERLANGEN BAMBERG

Ezenkívül különösen ajánljuk

maradékainkat és egyes darabokat

3 méteres kuponok FÉRFI ÖLTÖNYÖKNEK 10—25% engedménnyel, NŐI KABAT- és KOSZTÜMSZÖRVEK, 140 cm széles, 160, 198, 240 lei

NŐI RUHASZÖRVEK: mügyapjú: 60, 70, 98 lei

tiszta gyapjú, minden színben, 110, 140 lei

gyapjú georgette, 140 cm széles, 360 leiről 240 leire leszállítva

MOSÓ DELAIN 28 lei, Goldberger 36 lei

NYÁRI MARADÉKOK: 1—2 méterig 40% engedmény, 2—3 méterig 30% engedmény, 3 méteren felül 25% engedmény

Függönyszövet osztályunk különleges ajánlata:

csipke-szövetek 150 cm széles 55 lei, 220 cm széles 76 lei, 300 cm széles 105 lei

Továbbá nagy választék svájci indanthren, valamint klöppel és tüll függönyszövetek és paplanokban

AZ ÖSSZES TÉLI ÁRUK MÉLYEN LESZÁLLÍTTATTAK. Az egyes cikkek eladása csak míg a készlet tart. Mennyiség-eladása fenntartva. Figyelje 12 kirakatunkban az árakat.

KÉREM KIVAGNI, MEGŐRIZNI, CSAK EGYSZER JELENIK MEG!

NÉPÁRUHÁZ

KOCH JÓZSEF Temesvár, I. Piața Unirii 13.

sem hihetett a kiábrándult ember. Mert bukásuk nem arra gondolt, hogy végezzon magával. Hanem az aranyrudakra.

Aranyrudakkal és mázsányi ékszerömegekkel, tehát elmenekült Franciaország felé a győzelmes Franco elől. Vele menekült négy titkára.

A laptudósítók nem említik a feleségét. Vajjon mi van az asszonnyal? Az egyetlen emberi lényvel, aki érdekelte? Talán már jókor előre küldte. Talán azóta meghalt az asszony. Talán elváltak.

Mindig hajlandó voltam azt hinni, hogy az ember sok mindent hall, csak éppen a lényegesen nem hallja. A fontosat, az emberit. Mert, hogy valaki elveszti harcát, hogy menekülnie kell, hogy vagyont tudott menteni bukásában is, ez mind érdekes. De nem a legfontosabb. A legfontosabb az, hogy elvesztette, vagy megtartotta az egyetlen emberi lényt, aki érdekelte.

A legizgalmasabb és legmélyebb regényeket csak jó könyvekkel ismerhetjük. Az emberek zárva maradnak előttünk.

Harsányi Zsolt.

Románia és Jugoszlávia közös külpolitikai irányáról ír a német sajtó

Berlinből jelentik: A német sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a Gafencu-Sztójadinovics megbeszélésnek. Gafencu nyilatkozatát és a hivatalos közleményt teljes egészükben hozták a lapok. A Deutsche Allgemeine Zeitung cikkét a következő címmel közli: „Románia hozzájárulása a délkelet-európai új rend felépítéséhez. A Völkischer Beobachter, valamint a többi lapok leszögezik a teljes egyetértést Románia és Jugoszlávia között, valamint azt is, hogy Belgrádban megnyilatkozott az az akarat, hogy baráti szellemben működjön együtt a két ország a szomszédállamokkal. A Völkischer Beobachter külön kiemeli Gafencu beszédéből azt a részt, amely Hitler január 30-iki kijelentésére vonatkozik és azt a következtetést vonja le ebből, hogy Románia mostantól kezdve a nemzetközi politikában Jugoszláviával egyöntetűen fog eljárni.

„Oroszországot csak az orosz nép szabadithatja fel“

Beszélgetés Dimitrij Pavlovics nagyherceggel, aki hazaáruulónak bélyegez minden orosz, aki a szovjethadsereget lebecsüli

Az emigráns oroszok nem engedik, hogy külhatalom avatkozzon az orosz kérdésbe

Párisból írják: Az utóbbi időben mozgásba jött az orosz emigráció. A száműzetésbe felnőtt fiatal nemzedék indította meg az ifju-orosz mozgalmat, a Mladorosszit, amelynek központjában a monarchikus eszme áll. Külső hatás; a mozgalom felélénkítésére Cyrill Vladimirovics nagyherceg halála adta, aki 1924-ben felveté az orosz cári címet és aki haláláig a cári család feje volt. Cyrill nagyherceg nem volt népszerű a cári családban, mert az első forradalom idején állítólag gyanus szereplése volt. A történelem-írók szerint, 1917. február 28-án, a cárizmus összeomlásának éjszakáján

Cyrl nagyherceg egyenruháján vörös szalaggal jelentkezett a szentpétervári дума épületében

és a forradalmi kormánynak felajánlta a szoleálatait. Amikor 17 évvel később a jogutódlás alapján felvette a cári címet, a Romanov-család egy részének ellenkezésével találkozott. Halála kiegyenlítette az ellentéteket és fia, a 21 éves Vladimir nagyherceg, ma minden Romanov ál-

tal elismert feje a cári családnak. Vladimir Cyrilovics soha nem volt Oroszországban, az emigrációba született és jelenleg a Sorbonne diákja. Akkor hallott róla először a világ, amikor a lapok azt híresztelték, hogy

a Hitlerrel való tanácskozás végett ment Németországba,

és ugyanakkor került előtérbe a 47 éves Dimitrij Pavlovics nagyherceg személye, aki a fiatal cár men ora, tanácsadója. Dimitrij Pavlovics a bolsevikiek által meggyilkolt Pál nagyherceg és egy görög herceg fia, a néhai Miklós cár unokafivére, második Sándor cár unokája. Azt mondják, hogy 1916. novemberében, része volt a Rasputin meggyilkolásában. Az ő tanácsára tette Vladimir, a cárijelölt azt a kijelentést, hogy senki őt az orosz koronához nem segítheti.

— A cári koronát Moszkvából kell felkínálni, — mondotta a 21 éves Vladimir nagyherceg, — aki különben nem viseli a cár jelzót, mert — mint mondja — „nem akar operettkirály lenni.“

Mit akarnak az ifju-oroszok ?

Dimitrij Pavlovics most 47 éves és a fiatalok élén áll. Ez az ifju-orosz csoport már nem az, ami a régiék, az emigráció csüggedt csoportja volt. Elsősorban is szakítottak azzal a politikával, amely mindent gyűlölt, ami bolsevik. Az ifju-oroszok úgy érzik, hogy bár külföldön élnek, mégis az orosz nép egy részé képezik és bár távol élnek attól a néptől, szellemileg nem nagy a távolság. Hídat akarnak alkotni a két part között, a tegnap és a holnap között.

Elesen ellene vannak minden külföldi beavatkozásnak és hangoztatják, hogy az orosz népet, csak az orosz nép szabadíthatja fel.

Nem minden rossz — mondják — amit a szovjet alkotott. A vörös hadsereg nem vörös hadsereg, hanem Oroszország hadserege. A szovjet-avaiika nagy teljesítménye, az északi sark meghódítása, az ipari fellendülés, a sportlendület, „mind orosz alkotások és ezeknek semmi közülük nincsen a bolsevik államrendszerhez“. Nem Sztalin érdeme az, hogy a moszkvai Vörös-éren fényes csapatparádé van, hanem az orosz népe. Az ifju-oroszok szerint, az orosz nagybirukos oszály soha vissza nem kaphatja birukát. Az ország újjáépítését nem lehet ott kezdeni, ahol 1917-ben állott. Az orosz állam szövetségi elvét meg lehet tartani, de egy cárnak kell jönni, aki a szövetség élén áll. Meg kell hagyni, hogy ez a program sok újat tartalmaz és nagyban különbözik attól az abszolutista monarchiától, amely ugylátszik mindörökre megdőlt: 1917-ben.

A MULTAK NEM TÖRNETNEK VISSZA

Mindez eleve né vált abban a beszélgetésben, amelyet Dimitrij Pavlovicsal folytattam. A nagyherceg minden csak nem reakcionárius és nem fascista. Tökéletes világfi, karsu, elegáns termet, minden idegen akcentus nélkül beszél franciául és angolul. A beszélgetés egyforma könnyedséggel megy az angol és a francia nyelven. Mintha csak tegnap hagyta volna ott Czarsojke-Szelo, vagy a télipalota előrs termei.

— Az orosz történelem, — mondja a nagyherceg — két állomásra tekinthet vissza: a monarchiára és a bolsevizmusra. Az átmeneti korszak összes kísérletei megdőltek. Így sikertelen maradt az orosz demokrata közsársaság, amely, mint tudja, négy hónapig élt és sehol rövidebb multa nem tud felmutatni. En magam a monarchikus állásponton vagyok azzal, hogy a népet részesíteni kell az államvezetésben. Ezt meg-

győződésből mondom és nem azért, mert a cári család tagja vagyok. A jövő monarchiája a népcsászárság és alapja reálitás, amely nem engedi a multak visszaférését. Unokája vagyok II. Sándor cárnak, elképzeltető, hogy előttem szent a cári monarchia mulja, de hagyományból és szentimentális emlékezősekből politikai látókört nem lehet felépíteni és úgy érzem, hogy semmi, de semmi nem köt össze a régi abszolutista császársággal. Az orosz népcsászárságot új alapelvek szerint kell felépíteni és ennek adottságát a mai Oroszországban kell keresni. Sokan vannak, akik ezt úgy értelmezik, hogy ez a bolsevizmus párolása. Én — a bolsevik! A bolsevikiek ölték meg az apámat, a császáromat, aki unokafivérem volt és 16 legközelebbi rokonomat. De az orosz nem ismeri a bosszu érzését.

Ha eljön az idő és vissza kell Oroszországba térni, nyitott szívekkel lépünk át az ország határát,

orosz szívvel, amely mindent megért és mindent megbocsát.

„Nem vetünk keresztet Oroszországra“

— Merően téves az, — mondja a nagyherceg — amit egyes orosz körök hangoztatnak, hogy tudniillik ma már nincs Oroszország, csak a szovjetunió van. Ezek azt mondják, hogy az ifju-oroszok barátokozzanak meg a gondolattal, hogy hazájuk nincs és nem is lesz már. De ez az ifjuság, amelynek jórésze még soha nem is látta Oroszországot, soha nem fog keresztet vetni hazájára. Azok az emberek, akik Oroszországban dolgoznak és szenvednek, akik hisznek, vagy kétségbe esnek, ugyanazok az emberek, mint mi, akik itt állunk az emigrációban. Nem tudunk választalat huzni és ami a Romanovokat illeti, erre néve elvem ez:

nem Oroszország van a Romanovokér, hanem nekik kell lenni Oroszorszáért.

Ugy én, mint a fiatal cárijelölt, gyűlöljük azokat, akik a birukok visszaadásáért, cserében hajlandók lennének Oroszország egységét feláldozni. Velük egyuton nem járhatunk. Dimitrij nagyherceg fejét hárveti, egy

„MINDEGY KI URALKODIK OTT, MI OROSZORSZÁGHOZ TARTOZUNK“

— Mély meggyőződés az, — folytatta a nagyherceg — hogy egy nap az egész orosz nép Vladimir nagyherceg köré csoportosul. Az a kívánságom, hogy minden néposzály, minden politikai irány szerete tel fogadja a fiatal cárt. És az ország, amelyet akkor alkotunk, nemzeti lesz, de nem nacionalista. Szeretjük Oroszországot és ez a szeretet nem az államformától függ. Ha valaki hozzátartozóink közül undok betegségbe esik, akkor azt már nem szeretjük, elfordulunk tőle? Segíteni kell, hogy leküzdje a beegségét. Ez a mi beállítottságunk Sztalin uralmával szemben, amely lehet gyűlöletes, de az az ország, amelyet most Sztalin kezében tart, az a nép, amely, ural, szivinköz közel áll és az orosz maradt.

Mi Oroszországhoz tartozunk, akárki uralkodik ott.

Ismerem azt a felfogást, amely német, vagy japán segítséget, vagy más külföldi beava közással akarja a szovjetet megdönteni. A szovjetet csak az orosz nép buktathatja meg és azok az oroszok, akik örülnek annak, ha lezuhan egy szovjet-repilő és híresztelik, hogy a Szovjet hadserege semmit sem ér, azok elárulják az orosz ideát, hazaárulás követnek el.

HITLER TERVEI ELLEN

— Hogyan tar aná tiszteletben az új Oroszország más népek jogait?

— Mindazok a népek, amelyek ma az orosz szövetséges állam tagjai, de már 20 éve saját nemzeti kulturájuk légkörében élnek, nemzeti jogaiktól meg nem foszthatók. Ha Ukrajnában például ma az ukrán nyelvnek elsőbbsége van az oroszsal szemben és az ukrán nép elismeri ennek a nyelvnek az elsőbbségét, ostobaság lenne, ha a jövő orosz monarchiája ezt az autonómiát az ukránoktól megtagadná. Az ön kérdése valószínűleg arra is vona közik, hogy hogyan viselkedne az új cári Oroszország azokkal az államokkal szemben, amelyek a forradalom után önálló szuverenitáshoz jutottak.

— A népcsászárság tiszteletben fogja ezeknek a szuverén államoknak a jogait tartani és erőszakkal semmit el nem vehetünk. Általában azonban látható, hogy Európában fenyegetve van olyan kisállamoknak a léte, mint: Eszország, Litvánia és úgy gondolom, — természetesen elméletileg, — hogy ezek az államok önként csatlakozni fognak egy türelmes, egészséges és erős orosz birodalomhoz.

Dimitrij Pavlovics nagyherceg részletesen beszél az ukrán problémáról.

Ennek a kérdésnek — úgy mond — a megoldása, külső beavatkozással lehet.

Azon a jogcimen, hogy a bolsevikiek ellen harcol valamely állam, nem támadhatja meg a mai orosz birodalom egyetlen részét sem.

Akár Chamberlain, akár Daladier, vagy más lépne fel ilyen ajánlattal, az az ifju-oroszok részéről visszau asításra lenne.

perce kinéz a téli éjszakába és úgy lá szik, hogy mig a beszédben pihen, agyában egy gondolatot gondolt végig.

— Ne gondolják, hogy a monarchia lényegénél fogva reakcionárius, sőt szerves, progresszív és minden korszakhoz alkalmazható. Változik alakja, és szelleme. A benne kifejezésre jutó egység időjlen és ebben van történelmi szerepe.

Az utolsó kérdés az, hogy mit mond a nagyherceg a fajkérdéshez?

— Egy népállam a faji álláspontot nem teheti magáévá. A fajelmélet legfeljebb iszta nemzeti állammal valósítható meg, de nem egy olyan állammal, mint Oroszország, ahol különböző fajok és népek élnek. Az orosz népcsászárság minden nép, minden faj és minden vallás egyenlőségén nyugodhatik.

A. A.

IFJUSÁGI BÁL

február 18-án
a Whitehouse palotában

Vallani és vállalni

Az ezerkilencszázharminckilencre forduló évváltó új utakra irányította közéleti szervezkedésünk ügyét és új feladatokat elé állította annak vezetőit. Új társadalmi fundamentumok beásával, a meglévők kimélyítése és erősítése vár ránk és most már kezünkben van az építési engedély is: a Magyar Szövetség jóváhagyása, illetve engedélyezése.

Erőteli, aktív népművelő munka vár ránk. Jó lesz tehát mindiárt induláskor tisztába jönni egyvénen erényünkkel és gyengeségünkkel. Szeretnénk, ha mindjárt gyökerében elfojtanának azt a bizalmi válságot, melyet az örökös hitetlenkedők és kényeskedők nyafogása támaszt.

Az erdélyi magyarságnak mindig meg voltak a maga külön problémái és a mozzalmi keretek megválasztásánál, különösképp pedig azok funkcionálásánál meg voltak sajátos nehézségei és gátlásai is. Nem gondolkozhattunk soha és nem cselekedhetünk most sem önsz szempontra szerint, mert a kisebbségi élet erkölcsstana lefolyó lehetetlennek bélyegzi a közösségi életből kiszakadó energiázarlást. A mozzalmi keretek életképességének kiküzdése viszont nem csupán a külső akadályok legyőzésén, hanem a belső kapcsolatok erején múlik.

Ez a tudat villant át a lelkek mélyén, amikor közmegegyezésszerűleg az önértékesítő és önfejlesztő népi mozzalom legméltóbb és legcélravezetőbb keretét a Magyar Szövetséget választjuk. Viszont a huszvéves kisebbségi mult tapasztalataiból ismert nehézségek már elinduláskor körültekintésre, éberségre, határozottságra intenek.

Megedzett már bennünket annyira a körülöttünk zajgó személyi és eszmi csatározások fagyos kritikája, hogy az ezuttal is felöltő egyéni érzékenykedések ne lepijenek meg és kellő értékükre szállítassanak le. Az érzékenység lehet egvesek indokolt, vagy legalább is érthető megnyilatkozása, de a maga beteges kinövésével sohasem lehet kisebb-nagyobb közületek alaphangulata.

Világosabban szólva: eddigi népi szervezkedésünkben, az egység látszatának kedvéért sokszor bosszantóan kegyet élvezett a személyi ambíció, a homályos, dadogó programtalanság, a hiu önzés. Legalább is nem kételkedtünk hangosan és nyilvánosan azok jó magyarságát illetőleg, akik a zavarosban halásztak, vagy tétlenül vesztgettek. Talán az a jámbor félelem tartott vissza a kritikától, hogy a lusta csacsi még mindig elbirhatóbb, mint az, amelyik egyszer megdühödik. Valójában sem így, sem úgy nem számíthatunk reá...

Nem szükséges okvetlenül igazságtalansággal vádolni azokat sem, akik szerint eddigi népi életünkben némelyek talán egyéni hiuságból igyekeztek felszelen maradni, mások viszont éppen ezért sértett hiuságból állottak közönyösen félre. Valami csöpp igazság van ebben is. Jókora „csöpp” igazság...

Közösségi vonatkozásban mind a két véglet egyformán katasztrófális volna, ha állandósulna. Az is, ha a régi szerep új kulisszáit látják egyesek az új népközösségi szervben — és az is, ha megrögzött hietlen Tamások az új formák és lehetőségek között sem akarnának frontbefejlődni, mert... hát... „nem érdemes!”

Ezt a tjtktot erjedő bizalmi válságot osszlassa el most a Magyar Szövetség indulása! Az első lépés — a komoly és kegyetlen lelkiismeretvizsgálat. Hol tartanának iskoláink, közművelődési intézményeink, irodalmi társaságaink, népi sajtónk, gazdasági és ipari jellegű szervezkedésünk, ha ez a közösségi elismerés a kormány részéről, vagy maga a közösségi rábreedés és lelkiismeretvizsgálat részünkről már régebben megtörténik?

Kisebbségi sors: vallani és vállalni. Hinni és helytállani. Milyen boldog előnyre tettünk volna szert, ha vallottak volna mind a vállalók és helytállanak a szavak zsonglőrei: a rendületlen szavalók! Most, hogy újabb törvényes biztosítékok alapján keressünk a kulturális önfejlesztés és gazdasági önszerítés társadalmi módzatait és munkatársait, csak az maradhat ki ebből a munkából, aki semmiképp sem érzi magát tartozónak.

A Magyar Szövetség első nagy feladata — a társadalom felé. Indulása a társadalom legszélesebb rétegeinek megmozgatása. Oldott kéve helyett összeforrt sziveket, szép szavak helyett szerény, önzetlen, biztosra vehető melléállást és munkát. És vallani és vállalni...

Vallani magunkat annak, aminek születünk. Nem vagyunk vendégek, idegenek. Mi is a föld szülöttjei és szerelmesei vagyunk. Minden könny és véreséppünk az erdélyi rögöz tapad.

Gyökértelenül csak azok tudnának megkapaszkodni itt, akiket az érdek és önzés hajtana ide és nem a tradíciók hívőlete tartaná fogva. De ezek már rég elmentek... Annyira nem voltak erdélyiek, hogy vállalják a kisebbségi légkört és kenyeret. Meghagyták nekünk.

Vállalni ezt a sorsot, jelenében és adottságaiban: úgy, amint van és lehet, — az ittélő magyarság létalapjának sine qua non-ja. A nemzeti népközösségek jövője arányosan bontakozik ki a sajátos népi feladatok betöltésével és megoldásával. Erőteli, tekintélyt sugárzó szerves népi közösségek kell teremteni, mert a közösség építő munkájára és értékeire tágabb keretek között: az államéletben is komoly szerep vár.

Adjunk pozitívumokat! Kár volna feledni, amit nagyon helyesen állapított meg Erasmus Rotterdamus, hogy a tömegek számára a közszelfogható, a konkrétum mindig közelebbfekvő lesz az elvontnál, az agrályos defenzíva helyett jobban vonz a nyílt, aktív állásfoglalás. A Magyar

A REUMA a hátába fészkeite be magát

Heteken keresztül rettenetes fájdalmak kínozták e nőt. Hasogatta a háta és a válla és nem tudta karjait mozgatni. Akkor elkezdett Kruschen kurát. Az eredmény csodálatos volt. Kruschen megmentette a fájdalmaktól és nem egészen egy hónap múlva szinte újjá születettnek érezte magát.

Ilyen esetekben a Kruschen valóban csodát tesz. A huygysavkristályok, amelyek hegyesek, mint a tű, folyadékká változnak, amelyet a szervezet azután könnyen eltávolít. A máj, vesék és a belek működését ösztönzi és frissnek és energiától duzzadónak érzi magát. Ha a Kruschen tartalmazta ásványi sók megkezdik működésüket, a reumás fájdalmak eltűnnek, az ízületek engedelnek merevségükből. Ön is próbálja meg a Kruschent. Minden gyógyszerárban kapható, nagy üveg 95 leért, kis üveg 50 leért.

Szövetség nem csupán értéktartó, hanem értékelésztő egység kell tehát legyen.

Hogy azzá váljon, a legelső feltételei: senki se hiányozzék belőle!

Minden ország ma katonai tábor — mondotta Halifax angol külügyminiszter

Egy háború, amelyben Anglia részvesz, csak győzelemmel végződhetik

Londonból jelentik: Lord Halifax külügyminiszter Hullban beszédet mondott, melynek során megemlékezett Hitler német kancellárnak arról az állításáról, hogy Németország szándékosan kirekesztik a világereskedelemből. Ez az állítás nem fedi a tényeket. Sem Anglia, sem más állam nem gördit akadályokat az elé, hogy Németország világszerte kereskedelmet üzzön. Hitler a hosszú békében hisz — folytatta lord Halifax. — Ha valóban egy hosszú békekorok virradna fel, senki nem örülne jobban, mint én és az angol kormány. Nem feladatom, hogy akár Németországnak, akár más országnak belső gazdasági helyzetéről és a gazdasági helyzetet következtében előadódott nehézségekről véleményt mondjak. De tudom azt, hogy mindaddig gazdasági nyomottság és bizalmatlanság fog uralkodni,

amíg az összes államok a fegyverkezést tekintik legfontosabb feladatuknak. Hiszen minden ország ma katonai táborra hasonlít.

Mindaddig, amíg a népek nem térnek az igazi békülékenységi útiára, addig nem tér vissza a gazdasági fellendülés.

A külügyminiszter ezután így folytatta:

— A legutóbbi két-három év nem mult el eredménytelenül. Tengerészetiünk, szárazföldi hadseregünk és főleg légvédelmünk oly hatalmas lendülettel fejlődtek, hogy nem túlzás, ha kijelentem, hogy

Anglia régi féltelmetes ereje visszatért.

Angliát békeszerető nép lakja. Bizonyos, hogy Anglia nem fog sem háborút provokálni, sem más államokkal együtt a háborús támadó szerepét játszani. Azonban, ha mások kényszerhelyzetet teremtenek számunkra, akkor a legkisebb kétség sem foroghat fenn, hogy a provokációra mi lenne a válasz. Anglia nem térne ki a háború elől, amelynek kimenetele egy percig sem lehet kétséges.

Az a háború, amelyben az angol hadsereg részvesz, csak Anglia győzelmével érhet véget.

Az angol hadsereg nem hatalmi kérdésekért verkedne. hanem azokért az alapvető eszmékért, amelyeket ma minden angol polgár vall: a szabadságért, az emberi jogokért és a szociális igazságokért. Nagyon tévednek azok, akik egy ország nyugodt megfontoltságát és higgadságát gyengeségnek vélik és tévednek azok is, akik az agresszíven fellépő és követeléseket támasztó államokat erősenek minősítik.

— A miniszterelnök nagyon jól tudja — folytatta —, hogy a történelmet nem szavakkal, hanem cselekedetekkel viszik előre. Mindenre készen állunk és mindenre el vagyunk készülve. Ha a békét nem lehet tovább fenntartani és Anglia arra kényszerül, hogy háborút kezdjen, akkor

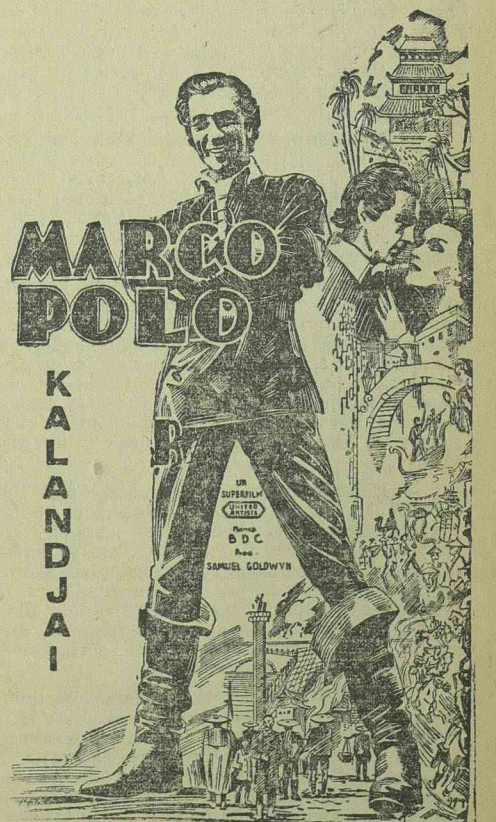
a harcolók sorában ott lesz minden hazáját szerető angol polgár.

— Súlyos aggodalommal tölt el bennünket a spanyol probléma. Franciaország és Anglia

ebben a kérdésben is együttműködnek. De az angol kormányt mélyeséges aggodalommal töltik el a francia—olasz ellentétek. Az angol és olasz viszony megjavult ugyan, de Franciaország és Olaszország között az ellentétek egyre nagyobbakká válnak. A spanyol események hatása alatt pánikhangulat uralkodik egész Európában. Európa a forradalmi izgalom napjait éli, mert kétségtelen, hogy forradalmi hangulat uralkodik a szelrozsza minden irányában.

Végül kijelentette lord Halifax, hogy emberfeletti fáradozástól sem riad vissza, hogy a békét megmentsse.

Egy gigantikus filmalkotás

A SCALABAN

vasárnap d. e. matinéelőadásban:
DEANNA DURBIN

Szivek csalóánya

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magasoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyrugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Farsangi naptár

Február 11. A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület jelmezűs álarcos bálja Bontila uca 7 szám alatt.

Február 11. KAC atétábjája Kolozsvárott a Newyork termelében.

Február 12. Az élelmezési iparosok céhének farsangi mulatsága a volt Ferdinand szálló emeleti helyiségeiben.

Február 19. A fodrászok és borbélyok bálja a volt Ferdinand szállóban.

Február 23. Müegyetemi hallgatók bálja a Tiszti Kaszinóban.

— Sinaiban lesz a Balkán-értekezlet. Bucurestiből jelentik: A román külügyminisztériumban a közeli napokban kezdik meg az előkészületeket a február 16-án, Sinaiban tartandó Balkán-értekezletre.

(—) Baran dr. államtitkár hazaérkezése. Baran Coriolan dr. belügyi államtitkár, aki ez idő szerint még Temesvár város főpolgármestere, vasárnap este fél nyolckor érkezik Temesvárra a Simplon-vonattal. A pályaudvaron Tieren Emil dr. alpolgármester vezetésével a város vezetősége és barátainak serege fogadja.

— Berlinbe utazik a francia külügyminiszter. Párisból jelentik: A Jour című lap jelenti Berlinből, a L'Oeuvre pedig Londonból, hogy Bonnet francia külügyminiszter rövidesen látogatást tesz Berlinben. A lapok megjegyzik, hogy Bonnet külügyminiszter utazásának híret közvetlen környezete még péntek este megcáfolta.

— Márciusban esküszik az egyiptomi herceg. Kairóból jelentik: Hivatalos jelentés szerint Fauzieh egyiptomi királyi hercegnek Irán hercegével való esküvőjének napját március 16-ban állapították meg. Az esketés szertartást az Abdim királyi palotában végzik. A házassági okiratot az iszlám teológia rektora állítja ki. Ez alkalommal három napig tartó népnépszavazást rendeznek. A fiatal pár az esküvő után Teheránba utazik.

— Eldugta gyermekét az emberek elől. Bucurestiből jelentik: Calinesti községben Sofia Flanche asszony házában az ágy alatt egy kosárban egy 15 éves fiút találtak, aki születése óta nem látott napvilágot, mert azóta a bestiális anya az ágy alatt tartotta. A fiu mindössze 15 kiló súlyú és amikor az ágy alól kivették, állati módon viselkedett. Az asszony elmondotta, szegye, hogy szörnyszülöttet hozott a világra és ezért rejtette el az emberek elől.

— Emelik a német légi haderőt. Berlinből jelentik: Hitler kancellár rendeletet adott ki, a melynek alapján a német légihaderő szervezését módosítják, hogy ezáltal növeljék erejét. A légi haderőt három csoportba osztják. Az első csoport lesz a keleti, a második az északi és a harmadik a nyugati légi haderő. Millez tábornokot nevezték ki a légihaderő legfőbb parancsnokává.

— Négy millió megkerült a CFR elsikkasztott pénzéből. Bucurestiből jelentik: Alfred Paximade, a fővárosi állambiztonsági hivatal főnöke, ma Chisinauból jövet, visszaérkezett a fővárosba. Paximade a brassói OFA fakitermelő vállalatnál történt nagyszabású betörés ügyében folytatott sikeres nyomozást. Az eltűnt öt és fél millió leiből négy milliót sikerült előkeríteni.

Február 5

Vasárnap

Ágota

deményezője. Katonai pályára lépett és résztvevett több háborúban is. Szerelme miatt azonban kilépett a katonaságtól. Már kora ifjúságában foglalkozott az irodalommal, amely később léteinek alapját képezte. Sokat nyomorgott, de évek küzködése után egymást követték sikeres darabjai és anyagilag is kedvező helyzetbe jutott. Szindarabokon kívül számos elbeszélést és költeményt is írt. 1830. november 21-én halt meg ugyanazon a napon, amelyen az Akadémia tagjává választották. Emlékeztének megörökítésére alakult a Kisfaludy Társaság.

1880. február 5-én halt meg Csepregyhi Ferenc, a kiváló színművész. Kitanulta az asztalosmesterséget és Pestre ment dolgozni. Ott beiratkozott a Katolikus Legényegyletbe, amelynek színpadán, mint műkedvelő többször fellépett. Ettől kedvet kapott, hogy maga is szindarabot írjon. Így keletkeztek első darabjai, amelyeket az egyesület adott elő. 1872-ben felhagyott az asztalossgal és teljesen a színműírásnak szentelte magát. Darabjai egymásután arattak sikert. Nagyon sok népszínművet írt. Ezek közül legismertebb A piros bugyellár című, amelyet magyar színpadok most is játszanak.

Február 6

Hétfő

Dorottya, Nucol

1862. február 6-án halt meg Castelli Ignaz osztrák költő. Családja Olaszországból került Bécsbe, de ott teljesen némett lett. Castelli már sok versben dicsőítette az olaszok ellen küzdő osztrák hadsereget. Verseiben kedélyesség, humor csillog. Lírai költeményei melegek.

1904. február 6-án kezdődött meg az orosz-japán háború. A két hatalom már akkor is viszálykodott egymással távolkeleti érdekei miatt és ez a torzalkodás véres háborúra vezetett. A háborúban ugy a szárazföldön, mint a tengeren a japánok állandó fölényben voltak. Az első nagyobb csapást Port Artur várának elfoglalásával mérték az oroszokra, akik egyik vereséget a másik után szenvedték. A japánok az oroszok szárazföldi hadseregét Mukdennél, tengeri flottáját pedig a csuzimai szorosban tették tönkre. Végül is Amerika és Anglia közvetítésével megindultak a béketerálgyalások, amelyek a Portsmouthban kötött szerződéssel végződtek. Japán ebben a háborúban mérte először össze fegyvereit európai országgal és megmutatta, mennyire ért a modern hadviseléshez.

1922. február 6-án választották meg pápává Achille Ratti bíboros, milánói érseket, aki mint a római katolikus egyház feje a XI. Pius nevet vette föl. 1857. május 31-én született régi polgári családból. 1879 szeptember 20-án szentelték pappá. 1919-ben szentelték püspökké és két év múlva már megkapta a bíborosi kalapot és a milánói érsekséget. XI. Pius pápa mindenkor mindent elkövet a béke érdekében. Élesen figyeli a társadalmi mozgalmakat és szociális érzékéről tanúságot tesznek enciklikái is.

— Tizenegy síelő halála; katasztrófa. Tokióból jelentik: Egy tizenhét tagból álló síelő társaság 11 tagját a Hakedasan hegyén hóvihár érte utól és mind a tizenegyen megfagytak.

Ha csak alig vonszolja zsábját vagy közevénnyől elgyötört lábait, vagy megmerevedtek az izületek, dörszölje be a fájó testrészeket Diana sósborszesszel.

— A palesztinai angol konferencia programja. Londonból jelentik: A palesztinai konferenciával kapcsolatban megállapítják, hogy a tárgyalások tulajdonképpen két konferencián fognak lefolyni. Az angol kormány egyrészt a palesztinai arabok delegátusaival, valamint a Palesztinát környező szomszédállamok képviselőivel, másrészt pedig a palesztinai zsidóság képviselőivel fog tanácskozni. Az első csoport ülést fél 11 órakor a másodikikét 12 órakor nyitják meg, és eljárással azonban egyforma lesz. Chamberlain fogja a megnyitó beszédet elmondani, amire válaszolnak a delegátusok.

(—) Koroslyák, kályhák, takaréktűzhelyek, kályhaelőtti tálcák, konyhaberendezési tárgyak nagy választékban Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

— BLUCHER TABORNAGY ÖNGYILKOS LETT. Stockholmából jelentik: Moszkvai jelentések megerősítik azt a hírt, hogy Blücher tábornagy a távolkeleti szovjethaderő főparancsnoka meghalt. Blüchert letartóztatásából nemrég szabadon bocsátották, de súlyos idegösszeomlása következtében öngyilkosságot követett el. A szovjet hatóságok titkolják az öngyilkosság tényét.

Szobahomérók Ablakhomérók

lámpások világító higany- és borszesz-
c. 6-ól már 40.- leltől kaphatók

KECSKEMÉTI Temesvár 1,
Bul. Duca 2.

Ez az élet

Ezen az alkonyatba hajló szép februári délutánon, amely friss és fűszeres volt, mint a koratavasz, elnézegettem a felhőket. Olyan volt az ég, mint freskófestők égboltjai a kupolák öblében: hűvös világoskék, amely halkán örvád át a halványzöldbe és violásszürkébe, a világoskék mezőben rózsaszínű felhők vitorláztak, csak épp a röpködő, hancurozó amorettek hiányoztak, hogy azt higgye az ember: földi művész eszette diszittette az égbolt végtelen kupoláját néhány tűnő pillanatra. Mindig szerettem a felhők futását nézni, ami olyan, mint valami néma muzsika. Gyermekkoromban azok a vándorok, egymásból születő, egymásba muló óriás alakok ingerelték képzeletemet, amelyek mintha mesék és hősök regék futó képsorait teregették volna ki előttem az égbolton. Azután, később, rózsafényben sugárzó havasok és fodrozó tengeröblök képei vonzódtak a felhőkben, — hányszor sajtált meg a szívem fájdalom-édes vágyban: elmenni messzire rózsafényes havasok és fodrozó tengeröblök felé, arra, amerre a felhők csöndes kurvájára halad! Ma már nem ezért és nem azért szeretem a felhőket, szeretem önmagukért. Ma már nem mutogatnak képzeletemnek mesebeli szörnyeket és óriásokat, de távoli tájakat sem, ma már az önmaguk tűnő-muló szépségéért szeretem őket. Mint az életet is. Amíg gyermek, amit ifjú az ember, addig mindent valamiért szeret, amit képzelet, vágyai sejtenek benne. Sokat kell élni, csalódní, sok mindentől lemondani, sok rózsaszínű felhőt látni szürkévé borulnani, amíg az ember megbanulja: mindent önmagáért kell szeretni, ami szép. Mindent azért, mert elmúlik, tovasszűll, mint a felhő az égen. A világot nem a messzeségéért, alkonyi hegyormokért és hajnali tengeréért, hanem azért, amit mindezek nélkül is ad: egy tavaszi reggelért, egy nyári éjszakáért, a suttagó fáért és az örök csillogokért. Az életet nem azért, amit elérni szeretnénk benne, hanem amit elérünk. A szeretmet nem azért, amit kapni szeretnénk, hanem amit adni tudunk ..., mindent, mindent önmagáért kell szeretnünk, ami szép, mert látjátok: a felhők meg nem állnak, továbbmennek és ami most még tündérlátomás, arany hegyes és kékül tenger, az egy perc múlva sötét és szürke semmi. Csak amiben önmagáért látjuk és szeretjük a szépséget, csak az marad a miénk, amíg élünk...

— LEHANGOLT, étvágytalan, eldugult emberként reggel felkeléskor egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz megszabadítja az emésztőcsatornát a felgyülemlett erjedő és rothadó anyagoktól s az emésztőszervek további működését előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

— Négy millió készpénzt találtak a craiovai vámhivatal sikkasztójának. Craiováról jelentik: A craiovai vámhivatalban elkövetett nagyarányú sikkasztás ügyében házkutatást tartottak Saftescu pénztárnok lakásán és ott aranyórát, gyűrűket, ékszereket, valamint 4 millió leit találtak elrejtve egy divánban.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLTATA:

Vasárnap, február 5-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvator gyógyszerár.

A II. kerületben a Dacilor uton levő dr. Kovács gyógyszerár.

A III. kerületben a Porumbescu uccában levő Sárga gyógyszerár.

A IV. kerületben a Bratianu uccában levő Diana gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, február 6-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő Lővőgyógyászár és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszerár.

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerár.

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ungvári gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Nyíró József a Keleti Újság felelős szerkesztője

A Keleti Újság éléről lekerült a Budapestre távozó kitűnő Szász Endre neve és egy másik jóismert, kedves és becsült név díszíti az újságot. Szász Endrét Budapestre hívta egy előkelő lapvállalat vezető állásba és a Keleti Újság, ez az ízig-veéig erdélyi ap nem is hívhatott meg más felelős szerkesztőnek, mint erdélyi embert, akit gondolkodása, származása, minden idegszála ehhez az ősi földhöz köt. Így esett a választás Nyíró József-re, a nagyzerző íróra, újságíróra és szerkesztőre, s kinek nemcsak gyönyörű regényeit és színdarabjait ismerjük, hanem művészi novelláit és cikkeiket is élvezettel olvassuk eddig éppen a Keleti Újság hasábjain. Nyíró József mestere a tollnak és egyben váasztkos ízlésű szerkesztő is, aki erős egyéniségét rá tudja nyomni egy újságra és tehetőségével tud lapjának szintjét és tartalmát adni. A kiváló író nem új ember a Keleti Újság szerkesztőségében. Tulajdonképpen innen indult el felelős felvétel pályája, idefűzik ifjúkori emlékei, itt jelentek meg első írásai. Nyíró József percig sem távolodott el lapjától és az csak természetes, hogy Szász Endre örökét vele töltötték be. Nagy megtiszteltetés ez a Keleti Újságra, amely a magyar irodalom egyik nagy alakját nevezheti felelős szerkesztőjének és megtiszteltetés Nyíró József-re is, aki Erdély vezető magyar lapját jegyezheti, mint szerkesztő. Nyíró József már ott is hazyta székeljudvarhelyi magányát és Kolozsvárra költözött, ahová új hivatása szólítja.

(—) Új temesvári pénzügyigazgató. A pénzügyminiszter a befizetések és kifizetések temesvári pénzügyigazgatóságának élére Ciologa Emil dr. pénzügyigazgatót helyezte. Ciologa kitűnően képzett, kipróbált szakember, aki Nagyváradon és Kolozsvárott működött eddig és értékes munkásságot fejtett ki.

(—) Csirics szerb püspök Temesvárott. Csirics Irinei dr. szerb püspök ma Temesvárra érkezik és délelőtt tíz órakor a szerb püspöki székesegyházban nagymisét mond. Ennek keretében pappá szenteli Bugarszky György diakonust, Bugarszky János városi adóhivatali tisztviselőt. A püspök Kátfél községben Tikolics Milán és Szerbszentpéteren Predics Dusan új plébánosokat hivatalukba iktatja.

(—) A temesvári vasúti felügyelőség hatásköre. Beszámoltunk arról, hogy a kerületi vasúti felügyelőség vasúti felügyelőségekké szervezték át és ezzel egyidejűleg újonnan megállapították hatáskörük területét. A terv szerint a Temesvárról Bucurestüig haladó vasútvonalon csak Karánsbesig tartozott volna az itteni vasúti felügyelőség hatáskörébe. Az érdekelte gazdasági körök ezt sérelmesnek találták és orvoslást kértek. Eljárásuk eredménnyel járt, mert a vasúti vezérigazgatóság intézkedése szerint a Bucurestüi vasútvonalon egész Orsováig továbbra is a temesvári felügyelőség hatáskörében marad.

(—) Születések. Az anvakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Král Róza, Král Anna, Neu Károly, Jucu Marius, Debreczeni Viola, Muntean Mária.

Mozi

MŰSOR:

VASARNAP, FEBRUÁR 5.

APOLLÓ: Amikor a kénno szeret (angol film).
Matiné: Erettségi előtt (német film).

ATLANTIC: Frankenstein menyasszonya (angol film és a szent és barátja (német film)).

CAPITOL: Jönnök a huszárok (német film).
Matiné: Péter a hóban (német film).

RIVOLI: A fehér paradicsom (német film).
Matiné: A fehér paradicsom (német film).

SCALA: Marco Po'o kalendzája (angol film).
Matiné: A szívek csalógnája (angol film).

HÉTFŐ, FEBRUÁR 6.

APOLLÓ: Amikor a kénno szeret (angol film).
ATLANTIC: Frankenstein menyasszonya (angol film és a szent és barátja (német film)).

CAPITOL: Jönnök a huszárok (német film).
RIVOLI: A fehér paradicsom (német film).

SCALA: Marco Po'o kalendzája (angol film).

BUTOR modelleinket a szezon végétől nagyon olcsón árúljuk!

INTERIOR

Mobile moderne III. Bu. ev. Carol I. em. Tel. 21-54

(—) CSÖKKENTIK A CSEH KÖZTISZTVISELŐK FIZETÉSEIT. Prágából jelentik: A központi kormány pénteken este minisztertanácsot tartott, a mely az állami alkamazottak fizetését csökkentette. A rendelkezés kiterjed Szlovákia is. A csökkentés főleg a fiatalabb korosztályokat érinti súlyosan, mert ezek illetményeit 15 százalékkal csökkentették, míg a magasabb fizetési kategóriák 3 százalékat vesztek fizetésükből.

(—) ARÚBA BOCSATJA A CSEH ALLAM A HADIANYAGOKAT. Londonból jelentik: A Daily Express prágai értesülése szerint az áruba bocsátott cseh hadianyagok legnagyobb részét, főként a légelhárító ágyúkat, a csatalkocsikat, az elhárító fegyvereket és a nehéz ágyúkat Németország veszi meg. Románia tíz hadosztály felszerelését kívánja megvásárolni. Jugoszlávia a repülőgépek iránt érdeklődik. A befolyó vételárát a fegyverkezési számla törlesztésére kívánja a cseh kormány fordítani.

(—) A JÉGKORONG VILÁGBAJNOKSÁG. Zürichből jelentik: Zürichben és Baselen még pénteken megkezdődtek a jégkorong világbajnokság küzdelmei. Az első napon a következő eredmények adódtak: Csehszlovákia—Jugoszlávia 24:0 (10:0, 7:0, 7:0), Németország—Finnország 12:1 (2:0, 7:1, 3:0), Magyarország—Belgium 8:1 (2:0, 3:1, 3:0). A második napon az eredmények a következők: Lengyelország—Hollandia 9:0 (2:0, 3:0, 4:0), Csehszlovákia—Lettország 9:0 (3:0, 3:0, 3:0).

(—) PETRESCU COMNEN Vatikáni Követő BEMUTATTA MEGBÍZÓLEVELET. Vatikán városból jelentik: Összetege a pápa szombaton ünnepélyes kihallgatáson fogadta Petrescu Comnen volt külügyminisztert, aki átnyújtotta megbízólevelét. Comnen az első román nagykövet a Szentzséknél.

(—) ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT. Páris: 15.71, London: 20.72 és egyenved. Newyork: 442 és hetnyolcad, Brüsszel: 74.77 és fél. Milánó: 23.30, Amsterdám: 238.30, Berlin: 177.80, Szófia: 5.40, Prága: 15.15, Varsó: 83.65, Belgrád: 10.00, Bucurestü: 3.25.

(—) ÜLÖFOGLALKOZÁS EGYÉNEK, akik idült székrekedésben és aranyeres bántulnakban szenvednek, vegyék a természetes „FERENC JOZSEF” keserűvizet egy poháryni napl adagokban, esetleg kissé felmelegítve, de mindig reggel éhgyomorral. Kérdezze meg orvosát.

(—) Református istentisztelet. Ma, vasárnap, délután félnégy órakor, a Blaskovics-telepen, Gera Mátyás házában (Banul Maracine 32.) református istentisztelet lesz. Az istentisztelet Debreczeni István lelkes végzi.

(—) Szími ikrek Temesvárott. Král Rozália huszonöt éves román munkásnő két leánykát hozott a világra. Az apróságok, akár a híres szími ikrek, összenőtt állótesttel jöttek a világra és pedig az anya fájdalmas kínlódása után, holtan. Az anya életét sikerült az orvosoknak megmenteni.

(—) Házasságok. Schileru Ioan mérnök, postaiagazgató és Coman Sylvia, Coman Augustin volt főpolgármester leánya, tegnap házasságot kötöttek. Mint tanuk Andronescu Plantius műegyetemi tanár és Dumitru Gabriel orsovai mérnök szerepeltek. A házasságkötést Tieran Emil dr. alpolgármester végezte. — Ezenkívül még a következő mátkapárok kötöttek tegnap házasságot: Sterie Miklós kőműves és Schindler Márta, Kovács Lajos szobafestő és Szűcs Ione, Varga Sándor kovács és Köchl Borbála, Ottó Miklós hentes és Haluska Mária, Nermann Géza fogtechnikus és Neumann Jolán, Brancu Traian sófor és Leban Eva, Bujuran Isiof timár és Carabas Ioana, Wanderer András hentes és Urbán Katalin.

(—) Temesvár lakossága a múlt évben öt-czerrel gyarapodott. Biraescu Traian, a városi statisztikai hivatal vezetőjének kimutatása szerint Temesvár lakossága 1939. január elsején 107.134 lelket számlált. A gyarapodás egy esztendő alatt 4805 lelket tesz ki. Nemzetiségi hovatartozás szerint a város lakossága a következőképpen oszlik meg: 33.725 román, 27.725 magyar, 27.798 német, 2428 szerb, 12.728 zsidó, 167 bolgár, 52 szlovák és cseh, 13 lengyel, 17 orosz, 2 török, 211 cigány és 2186 más. A románság az elmúlt évben 2706, a magyarság 1019, a németiség 627 lélekkel gyarapodott.

(—) A Magyar Nőegylet közgyűlése ma, vasárnap, február 5-én, délelőtt 11 órakor lesz a Magyar Házban levő egyesületi helyiségben. A közgyűlésre, amelyet a megadott hatóság engedély alapján tartanak meg, ezen az uton hívják meg a Magyar Nőegylet valamennyi tagját.

(—) Halóhírek. Meghaltak: Szabó Péter ötvenöt éves fuvaros, Heinz Erzsébet született Titz ötvenhat éves, Calderas Trifu negyvenkilenc éves Schmideck Henrik Hermann hatvanhét éves földműves.

(—) JÖNNEK A HUSZÁROK. Tegnap olyan hírek terjedtek el a városban, hogy a Capitol moziban hirtetett „Jönnök a huszárok” című filmet a hatóság nem engedélyezi. Ezzel szemben a tény az, hogy tegnap este nagy sikerrel és osztatlan tetésze mellett hozták a filmet, úgy, hogy az ma, vasárnap, valamint a következő napokon műsoron marad.

(—) Magyar Ifjúsági Bál. A Magyar Leányegylet a temesvári ifjúsági egyletek támogatásával február 13-án rendezti a Trasser-palotában (Whitehouse) ifjúsági bálját. Az ifjúság fáradságot nem kímélve, mindent megtesz, hogy a bál felejthetetlen maradjon a résztvevőknek. Az összes ifjúsági egyesületek képviselőiből alakult táncosportok táncbemutatókat rendeznek, amelyek során magyar gyönyörűbokréták, bécsi keringő és francia négyes kerül bemutatásra. A bált egyházi és világi életünk képviselőinek védnöksége alatt rendezti az ifjúság. A bálra belépni szigorúan csak meghívók alapján lehet. Meghívók igényelhetők a bál rendezőbizottságánál, III. Spl. Tudor Vladimirescu 10. Telefonszám 26—04.

(—) KISORSOLTAK A DAVIS CUP ELŐMERKÖZÉSEIT. Newyorkból jelentik: A Vanderbilt szálló nagytermében sorsolták ki az 1939 évi Davis Cup teniszmerközéseket és a sorsolás szerint az első fordulón a következő nemzetek teniszezői találkoznak egymással: Románia—Magyarország, Jugoszlávia—Irország, Lengyelország—Hollandia, Németország—Svájc.

(—) ROBBANÁS EGY BUCURESTII GYARBAN. Bucurestüből jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt ma délelőtt háromnegyed 11 óra tájban a Rosetti utcában lévő Goldenberg Testvérek-féle szeggyárban. Munka közben Miculescu Ion és Stan Ion alkalmazottak égő cigarettával beléptek egy karbidal telt hatafém kazánba. Ebben a pillanatban a kazánban robbanás következett be. Miculescu Ion nyomban meghalt, míg a másik alkalmazottak életveszélyes állapotban kórházba szállították. Életbenmaradásához kevés reményt fűznek. A rendkívül nagyerejű detonáció a gyártelep munkásai között nagy rémületet idézett elő. A hatóságok a történetek kivizsgálására megindították a nyomozást.

(—) NÉMET ISKOLÁKAT ALLITANAK FEL. Bucurestüből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amellyel a németek által lakott községekben német anyanyelvű felekezeti iskolákat lehet létesíteni. A hatóságok kötelesek az erre vonatkozó kérvényeket a legrövidebb időn belül elintézni.

(—) AZ ANGOL KÜLÜGYMINISZTERIUM KIKÜLDÖTTJE A PROPAGANDAMINISZTERNÉL. Bucurestüből jelentik: Eugen Titeanu, a propagandaügyi minisztérium államtitkára kihallgatáson fogadta K. Johnsont, az angol külügyminisztérium kiküldöttjét.

(—) AZ ARABOK NEM TÁRGYALNAK A ZSIDÓKKAL. Londonból jelentik: A Daily Mail és a Daily Herald értesülései szerint az angol kormány a palesztina érdekeket alkalmával kénytelen lesz külön megbeszéléseket folytatni az arabokkal és külön a zsidókkal, mivel az arabok nem hajlandók a zsidókkal egy asztalhoz ülni.

CAPITOL MOZI

Jönnök a huszárok

Látványos nagy vígjáték

Stolcz Róbert zenéjével

Főszerepben:

SLEZAK LEO — IDA WÜST,

MARIA ANDERGAST

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné

Capitolban:

Péter a hóban

Apo lóban:

Erettségi előtt

Funk, Schacht utóda a német gazdasági varázsló

A Börsenzeitung egykori riporterére nagy feladatok várnak.
Göring tábornagy hálája a régi barátja iránt.

A német Birodalmi Bank új elnökének, Walter Funknak éppoly kevéssé jóslottak bölcsőjénél nagy jövőt, mint Németország sok más vezető egyéniségének. Keletporoszországi polgári család gyermeke, aki 20 éves korában került Berlinbe, hogy nemzetgazdaságot tanuljon. A doktori diploma megszerzéséig nem jutott el és tévesen szokták neve eé a doktori címét biggyeszteni. Németországban, a gazdasági életben ez azelőtt meglehetősen hátrányt jelentett. Walter Funk ezt a hiányosságot azonban még korai ifjúságában kiegyenlítette, rőpirataival, könyveivel, amelyek kellő figyelmet keltettek a szakkörökben. 1923-ban írta első gazdasági tanulmányát, amely a szénkihasználási lehetőségekről szólt. Az infláció tetőpontján könyvet írt, amelynek címe: Az Aranyárka-bank. Ebben a könyvben olyan elvek vannak, amelyeket dr. Schacht a nemzeti szocialista kormányzat alatt megvalósított. Dr. Schacht, az akkor már mindentudó bankelnök, figyelmes lett erre a könyvre.

FUNK — AZ INFLÁCIÓ IDEJÉN.

Rosenberg, a német fajvédelem főpajza, dr. Schacht magas, északi friz megjelenésének hátrányul róta fel, hogy merőlegesen az arccal fekvő homlokcsontja van és ezért nem mondható ideális északnémeti típusnak, amely tiszta sláv, amilyen a birodalom keleti részében gyakori. Funk kistermetű, kövér, vastag nyakkal. Tekintete ironikus és inkább színpadi rendezőre, mint közgazdászra emlékeztet. Amikor a Berliner Börsenzeitung munkatársa volt, mindenki, mint kedélyes és megbízható kollegát ismerte. Szereti a zenét, a szesznek sem ellenége és nagy szakismerettel beszél a rajnai borok válfajairól, valamint Berlin legjobb sörforrásairól. Kedélyes, ma is jókedvű, könnyű felfogású. A gazdasági egyetemről került a Börsenzeitunghoz, amelynek tekintélyével építette ki a finanszírozás személyes barátságát. Ehhez elsősorban szükség volt, hogy kellően tudja szidni az akkori szocialista kormányzatot. Ismert alakja lesz a tőzsdének, aki tippeket szállít a vezérigazgatóknak és a tőzsde halálosan komoly eseményeit humorával köríti. A politikához azonban semmi köze.

Amikor 1930-ban a nemzeti szocialista mozgalom esélyei szemlélőmást nőttek, a nagy tőke egyre jobban keresett kapcsolatot Hitler vezérkarával. A rugékonv Funk alkalmasnak bizonyult közvetítőnek. Beiratkozott a nemzeti szocialista pártba és mint párttag igyekezett előteremteni a pártcélokra szükséges nem is jelentéktelen összegeket.

GÖRING TÁBORNOK BARÁTJA.

Hamarosan megbarátkozik Göringgel, aki ebben az időben ugyanabban a betegségben szenvedett, mint a nemzeti szocialista párt számos más vezére: pénzhiányban. Funk nagyszerűen értett hozzá, hogy barátja vá tőit elhelyezze és Göring nem maradt hálátlan érte. Amikor később a könnyelmű Göring tábornok és a német Birodalmi Bank fukar elnöke, dr. Schacht között mindennaposok voltak a nézeteltérések, Göring hű fegyvertársát a táll Schachtal szemben, aki cinikus és energikus maradt, tekintélyt nem ismert és a mai napig sem iratkozott be a nemzeti szocialista pártba. Azután is a német gazdasági kormányzatban dr. Schacht és Funk szerepe elérő maradt. Míg az előbbi a kiadások megszorítását, sőt ami nagyobb bűn: a hadifelszere és költségeinek a csökkentését kívánta, addig Funk sohaem látszott megijedni a költségek emelkedésétől. Feltűnő, hogy kinevezési levelében Hitler kancellár nem azt közli Walter Funk lekére, hogy tartsa fenn a márka stabilitását, hanem a következőket írja: — Biztosítsa, mint eddig, a munkabérek és az árak szilárdságát és ezáltal őrizze meg tovább a márka értékét.

Igen különbözőek a német gazdasági jövőről táplált kifutások. Max Herman a Tempsben felteszi a kérdést, hogy hogyan sikerült dr. Schachtnek az eddigi gazdasági egyensúlyt fenntartani?

A GAZDASÁGI VARÁZSLAT.

A kérdés részletesen kifejítve az volna, hogyan tud Németország százmilliókat kiadni propa-

gandára, évenként több ezer kilométeres autószerdát építeni, repülőgépek százait gyártani, a tűzérseget újjászervezni, Angliánál is több tengeralattjárót építeni, millió és millió embert egyenruhával ellátni? Hogy volt képes arra, hogy négy év alatt megháromszorozta gépkocsijai és teherkocsijai számát, egész városokat épített át, hatalmas terményraktárakat létesített, fejedelmi pompával fogadta a külföldi vendégeket? Hogyan tudott a Harmadik Birodalom hatalmas villamosműveket létesíteni és hogyan tudta a kelet európai álamok egész természet felvásárolni, Kínába, Délamerikába politikai propagandára óriási összegeket költeni és mindezek fellett a nyugati Siegfried vonalat kiépíteni? Más szóval és rövidebben; honnan volt pénze?

Németországnak 1933. óta soha sem volt annyi pénze, hogy a folyamatban levő év kiadásait fedezni tudta volna. De a következő évben nőtt a termelés s

ezzel együtt az állami bevétel. A múlt évi deficit egy évvel később kiegyenlített nyert. Igaz, hogy a termelés fejlesztése újabb kiadásokat von maga után, tehát a következő évben még jobban emelni kellett a produktivitást. Ez a helyzet olyan vállalat-hoz hasonlítható, amelynek mindig deficitese mérlege van, de mert az üzleti forgalom egyre növekszik, adósságinálás által mindig elegendő eszköze van arra, hogy a deficitet takarja. Csak éppen az adósságra nem kell gondolni. Ez az elv egyáltalán nem új. 1925-től 1930-ig ugyanehez a megoldáshoz folyamodtak akkor, amikor „a német ipar nacionalizálásáról” beszéltek. Ez az 1925—1930 évek közötti gazdaságpolitika az 1931 évi katasztrófához vezetett. Hova fog vezetni a jelenlegi gazdaságpolitika? A nemzeti szocialista kormányzatnak annival könnyebb dolga van, hogy diktatura, amelyben az emberek óvakodnak a gazdasági fegyelméletlenségtől, a helyzet kihasználásától és az árak emésztől. Csak a nemzeti szocializmus képes arra, hogy fékmentesen a spekulációt, a tőzsdét és azt, hogy a márka a nemzetközi valutaspékuláció áldozatává ne legyen. Németországból senki sem mer devizát csempészni.

Dr. Schacht a gazdasági bajokat a költségek redukálásával akarta elérni, de ez ellenkezett volna a német birodalom politikai konstrukciójával. A Börsenzeitung mozgékony és egyidőben annyira kedvelt riporterjére, Walter Funkra vár a feladat, hogy a gazdasági egyensúly eszközeit találja meg.

Rodézia volt királyának mesebeli kincseit keresi egy angoi expedició

Párisból jelentik: Érdekes expedícióról számol be a Paris Soir. Az expedíciót egy délafrikai bányatulajdonos szervezi Rodézia mesebeli kincseinek felkutatására. Rodézia kincsei már hosszú idő óta foglalkoztatták a kutatók és a nagyhatalmak fantáziáját. Tulajdonképpen e kincsek miatt alakult meg ötven évvel ezelőtt Rodézia angol-afrikai gyarmat. E gyarmatbirodalom uralkodója az angol okkupáció előtt a Matabelez négerek királya, Lo Bengula volt, aki híressé tette nevét alattvalóival szemben gyakorolt kegyetlen magatartásával.

LO BENGULA VERESÉGE.

Lo Bengula király nagy koncessziókat adott az európai kincskeresőknek hatalmas birodalma területén és lehetővé tette, hogy ezek országa aranyban bővelkedő vidékén aranybányákat tárnának fel. Ezeket a koncessziókat azonban — eltérően a többi bennszülött törzsek fejeitől — Lo Bengula király nem értéktelen lim-lomokkal és dísz tárgyakkal, hanem európai valutával, arannyal és tekintélyes fegyverszállítmányokkal fizettette meg. A fegyverekkel, amelyeket a kincskeresők a királytól kaptak, nagy hadsereget szerelt fel és tizenöt ezer modernül fel-fegyverzett néger harcosa Délafriká legrettegettebb hadseregét alkotta. Lo Bengula királyt nem lehetett becsapni a koncessziók ellenértékének fizetése terén. Megtörtént, hogy ha nem volt megelégedve a szerződésről, azt egyszerűen semmisnek nyilvánította azzal az indoklással, hogy tanácsosai megtévesztették és miután ő nem tud olvasni, nem ismerte a szerződés szövegét.

A koncessziót azután egy másik külföldi társaságnak adta. Amellett, hogy igen tekintélyes összegeket keresett az aranykoncessziókon, állandóan panaszkodott a fehér emberek csalafintasága miatt és panaszal fordult Viktória angol királynőhöz is. Ebben a levelében ezeket írta:

— Madame Viktória, azt hallottam, hogy Ön egy valódi királynő. Ha ez valóban így van, kérem, legyen segítségemre, hogy hathatósabban védekezhessen a fehér emberek ellen. Azért jönnek országomba, hogy aranyat keressenek, de egyetlenegy sincs közülük, akiben bizni lehetne. Ezért könyörgöm Önnek, asszonyom, hogy küldjön hozzám egy becsületes embert.

Viktória királynő értesítette a néger királyt,

hogy kívánságát teljesíti és elküldi hozzá bizalmi embereit Cecil Rhodes vezetése alatt. Ugyanekkor az angolok feltételeket is állítottak fel a néger király számára, aki azonban e feltételeket nem teljesítette és harciasan fogadta az országába lépő angolokat. Négy évi háború után üzte csak ki az angol haderő Lo Bengula királyt az országból, a melyet meghódítójáról Rhodéziának neveztek el. A főváros Bulavayo pénztárát azonban üresen találták az angolok. Lo Bengula király mai érártékben harmincmillió angol fontot képviselő aranyat és gyémántot halmozott össze és ezt a mesebeli kincset magával vitte, amikor ezerkétszáz megmaradt harcossal északnyugat felé menekült.

A TITKOS DOSSZIÉ.

A legyőzött király kevéssé több meghalt, vagyona pedig eltűnt. A feltevések szerint a király hívei az akkori német gyarmat területén Délnyugat-Afrika pusztáin rejtették el az arany- és gyémántkincseket. A német gyarmati kormányzat szintén kutatót a kincsek után, amelyeket azonban nem tudott megtalálni. Viszont a kutatások során bizonyos nyomok felbukkantak és ezekre vonatkozóan értékes dokumentumot találtak az angolok, amikor a háború alatt elfoglalták az akkori német gyarmat fővárosát, Windhoek városát. Leopoldt búr őrnagy fedezett fel a levéltárban egy titkos dossziét, amely Lo Bengula király elrejtett kincseire vonatkozott. E dosszié alapján Leopoldt őrnagy, aki maga is gazdag bányatulajdonos volt, kutatásokat kezdett az arany után.

Az elmúlt húsz év alatt öt expedíciót szervezett és óriási összeget költött a vállalkozásra, amely azonban eredménytelenül végződött.

Leopoldt őrnagy most indul hatodik expedíciójára. Ezúttal új nyomokon keresi a gyémántkincset, amely eszerint nem Délnyugat-Afrikában, hanem ettől északi irányban, Angola portugál gyarmat területén van elrejtve. Leopoldt őrnagy titokban tartja a lelőhelyet, amelynek megtalálásában most már feltétlenül bízik. Legmodernebbül felszerelt expedíciója már útrákészen áll és szigorúan titkos, az expedíció útirányát is, nehogy Leopoldt őrnagy számos vetélytársa megelőzze őt útjában.

FEBRUÁR

11

Kartonruhás „Mézeskalács” táncestély

A FIDELITAS r. k. teanyklub rendezésében. Forgács-terem IV. str. Vácárescu 36.

= KÖZGAZDASÁG =

Németország növelni fogja Szovjetországra irányuló exportját

1938-ban minimumra csökkent a két állam közötti forgalom, ami sürgős tárgyalásokat tett szükségessé

A német—orosz kereskedelmi tárgyalásokat napirendre tűzték, ami annál feltűnőbb, mert a két állam között már van kereskedelmi egyezmény azáltal, hogy az 1938 március 1-én kötött egyezményt a folyó évre meghosszabbították. A hírrel kapcsolatban forgalomba jutott az a szenzációs verzió, hogy Németország és a szovjet kikapcsolja a kereskedelmi érintkezésből a politikát és intenzívebb teszi külkereskedelmét. Ennek az iránynak a jegyében állott, hogy Hitler kancellár hétfői beszédében az orosz szovjet államot nem aposztrofálta. A berlini Ostwirtschaft című újság foga makat nyújt arról, hogy van-e lehetőség a német és orosz kereskedelem kiszélesítésére és egyúttal elmondja a két állam gazdasági kapcsolatát az elmúlt években.

A szovjet 1936-ban Németországnak 200 millió márka értékű nyersanyhitelt nyújtott. Amíg ennek a lebonyolítása tartott, elég intenzív volt a két állam kereskedelmi kapcsolata és a szovjet még 1937-ben is 180 aranyrubel értékű árut vitt ki Németországból. Ahogy azonban a készpénzfizetési forgalomra kellett áttérni, mivel a most említett hitel kimerült, a szovjet elkerülte a német piacot és az elmúlt évben mindössze 43.9 millió márka értékben

vett át német árut: kémikáliákat, másutt nem kapható géprészeket, elektrotechnikai felszereléseket. Ezzel szemben Németország 50 millió márka értékben vásárolt — főleg vasat — Oroszországban, tehát ezzel az országgal szemben deficitos kereskedelmi és fizetési mérlege maradt. Amíg 1937-ben Németország a második helyet foglalta el (az USA után) a szovjetfőnyom importőrjeinek sorában, 1938-ban a hatodik helyre került. Orosz részről ezt azzal indokolják, hogy Németország nem szállított pontosan: a növekvő belső szükséglet folytán képtelen volt a külföldi megrendeléseket időre lebonyolítani.

A most előkészítés alatt álló tárgyalások célja, hogy azokat a módokat tanulmányozzák, amely mellett Oroszország többet exportálhat Németországból. Vannak cikkek, amelyeket a fejlődő orosz ipar sem minőségileg, sem mennyiségileg nem tud fokozni. Ezekben a cikkekben — gépek, villamosági cikkek — az utóbbi időben Anglia versenyképes ajánlatot tett és éppen emiatt sürgős szükség merült fel az iránt, hogy a multévi kereskedelmi egyezményt teljesen átdolgozzák és ezáltal a tárgyalás célját: a kölcsönös árufelvétel növelését lehetővé tegyék.

A részvénytársaságok sürgősen jelentsek be a temesvári kamara választói névjegyzékében szereplő tagjaikat

A kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottságának fontos ülése

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága fontos ülést tartott, amelyen Giurcaneanu Eduard elnököt és jelen voltak Suciú Mihail, a kamara kormánybiztos, Besa Cornel mérnök, alelnök, Catina Vasile és Roxin Iosif tagok, valamint Fratila Iona főtitkár. A törvény értelmében minden éven felelő kell vizsgálni a kamarai választók névjegyzékét. A kamara ideiglenes bizottsága erre való tekintettel

elrendelte a kamarai titkári hivatal részéről a névjegyzék összeállítását, és intézkedett, hogy a kiegészített névjegyzék a kamara helyiségében február hó tizenötödikén az érdeklődők számára betekintés céljából kifüggesztésre kerüljön.

Ezen időponttól kezdve két héten belül jogukban áll az érdekelteknek a kamarai igazgatóságához észrevétellel fordulni és kontesztációval éni.

A kamarai választói törvény értelmében a választók névjegyzékében szerepelnek mindazon kereskedők és nagyiparosok, akiknek legalább egy éve bejegyzett cégük van. Ezenkívül tagjai a választói listára

tának a közkereseti és betéti társaságok beltagjai, a részvénytársaságok pedig a kamarai választói névjegyzékbe bejelentett igazgatósági tagjai.

Minden egyes részvénytársaság alopitokéje arányában és pedig minden tíz millió lei alopitoké után egy tagot, legfeljebb azonban négy tagot delegálhat a választói névjegyzékbe.

A részvénytársaságok ezen delegáltjai lehetnek az igazgatósági tagok, az igazgatók, az adminisztrátor deleguek, vagy a cégjegyzők. Végül a választói névjegyzékben szerepelnek a más kamara területén működő cégek itteni fiókjainak vezető igazgatói. A temesvári kamara felszólítja az érdekelteket, különösen pedig a részvénytársaságokat, hogy február tizenötödikéig feltétlenül jelentsék be azokat, akiket a névjegyzékben szerepeltetni óhajtanak. A kamarai névjegyzékben szereplők alkálják meg azután az egyes kamarai osztályok választmányát.

Foglalkozott az ideiglenes bizottság a kamara idei költségvetésével is és annak több tételét módosította.

Árfolyamok, gabonaárak

SZOMBAT, FEBRUÁR 4.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti) Hollandi forint: 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyelendő. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A borsos gabonapiacokon a buza irányzata csendesebb, míg a tengeri irányzata továbbra is lanyha és a piac üzletelen. A piaci árak a következők: tontráli buza 410, temesi buza 400, tengeri 330—335, kupa 300, zab 430, takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 370, földmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

== KÉTEZER MOZDONYT VETT ÁT A NEMET VASUT ESSENEN. A esseni Krupp Frigyes Művek a német államvasútnak 2000 mozdonyt szállított, amelynek maximális sebessége óránként 140 kilométer.

== CSÖKKEN AZ IPARI ERMELES A VI-LÁGPACON. A világ ipari termelése általában csökken. Ha alculp a világrkrisis előtti 1928. évet vesszük, ugy a termelés maximumát 1932-ben érte el, amikor átlag 65.1 százalékkal emelkedett az 1928. évihez viszonyítva. 1938-ban az ipari termelés hanyatlást mutat és 90 százaléka volt az 1928. évinek. Elsősorban esett a termelés a következő államokban: Egyesült Államok, Kanada, Anglia, Svédország és Csehország, kevésbé hanyatlott Bégiumban és Franciaországban. Olaszország és Japán eltérően a többi államtól, többet termelt, mint 1928-ban, különösen Japán, amely 70 százalékos emelkedést mutat. A német ipar 1938-ban annvit termelt, mint 1933-ban, tehát többet, mint 1928-ban.

== MEGEGYEZÉS AZ USA ÉS MEXIKÓ PETRÓLEUM-KONFLIKTUSÁBAN A Fehér Hár közvetítésével létrejött a petróleumtrust és a mexikói kormány közötti egyezmény, amelynek alapja az, hogy a kitermelő vállalatok, amelyeknek petróleum-kitermelési helyét a mexikói állam kisajátította, az értéket petróleumban kapják meg. Ezáltal a trust ismét a világ petróleum-termelésének ötven százaléka felett rendelkezik.

== A JANUÁRI INDEXSZÁM 37.96, amely az egyes kategóriákban így alakult: élelmiszer 37.24, ruházat 44.89, vegyes 37.77. Az indexszám azt jelenti, hogy az 1913. augusztus 1-én létezőt árak ezen szorzószámmal emelkedtek.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hidez-meleg folyóvíz, Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

(=) BEHOZATAL IRANTI KÉRVE NYEK. A nemzetgazdasági minisztérium intézkedése szerint a jövőben a behozatali kérvények az UGIR útján már nem nyújthatók be. Ezeket a kérvényeket ezután posta útján kell elküldeni.

== ANGLIA GAZÁLARC FELSZERELÉSE. Sir Anderson, a polgári légvédelem minisztere az alsóházban közölte, hogy egy év alatt a polgári lakosságnek 40 millió gázálarcot osztottak ki 4 millió fontsterling értékben. Külön gázálarcot kapnak a gyermekek és most 1.200.000 két év alatti gyermekeknek való gázálarcot rendeltek.

== PETRÓLEUMVEZETÉK CONSTANTATA ÉS FIUME KÖZÖTT. Beszámoltunk arról, hogy Gafencu külügyminiszter belgrádi tartózkodása alatt felmerült egy Triest—Constanta közötti autószátráda építésének terve. A Neues Wiener Tageblatt szerint arról is szó van, hogy Jugoszlávián keresztül Constantától Fiuméig petróleumvezeték épít Románia, Jugoszlávia és Olaszország. Hymódon a román petróleum nagyszabású fűmpei, vagy triesti kőolajfinomítóiban nyerne feldolgozást.

Az emberek millióit semmisítette meg az utóbbi évszázadok földrengései

Londonból jelentik: A világ közvéleménye még mindig nem tud napirendre térni a borzalmas arányú chilei földrengés felett, amely az emberek tizezreit áldozatul követelte. Ez a földrengés a legnagyobb arányú azon hasonló természetű katasztrófák között, amelyek az utóbbi időben előfordultak. Az egyik amerikai szaklapban érdekes kimutatást közölnek az utóbbi évszázadok nagyobb méretű földrengéseiről.

A kimutatásból kiderül, hogy borzalmas arányú földrengés pusztított 1693-ban Sziciliában, ahol ekkor 60.000 ember vesztette életét. 1755-ben Liszabonban volt nagy földrengés, itt 50.000 áldozatul tudtak. A legközelebbi feljegyzésre méltó földrengésmozdulás 1783-ban következett be Kalabriában és ezuttal ismét 60.000 ember halt meg. Ennél már sokkal nagyobb arányú volt az 1797-es évi riobambai (Chile) földrengés. A halottak száma meghaladta a százezret. 1896-ban a japáni katasztrófa 26.000, az 1905-ös indiai 15.000 és az 1906-ban történt sanfranciscói földrengés 1500 halálos áldozatot követelt. A világtörténelem egyik legnagyobb hasonló természetű szerencsétlensége a messinai földrengés volt. Ez 1908-ban történt és 300.000 ember halálával végződött. Ezt csak az 1923-as évi japán földrengésmozdulás multa felül, amikor is az áldozatok számát 350.000-ban állapították meg. A kimutatást a most bekövetkezett chilei katasztrófa zárja le, amelynél a hivatalos megállapítás szerint állítólag 40.000 chilei lakos halt meg. Az előző chilei földrengésről, amely, mint már fentebb említettük, 1797-ben Riobamba virágzó várost döntött romba, Humboldt, a nagy természetű udós a következő leírást adja:

„A lakosság 1797. februárjának egyik napján éppen hatalmas vallásos felvonulás rendezett, hogy az által az ég haragját, amely nagy zivatarban és csillaghullásban nyilvánult meg, magáról elterelje, amikor váratlanul bekövetkezett a borzalmas arányú katasztrófa. A földrengés nem előzte meg a szokásos földalatti morajlás. Tizenyolc percelt a riobambai katasztrófa után azonban Quito és Ibara perui városokban hallatszott rendkívül erős földalatti robbanás-szerű zaj. Magában Riobambában a szerencsétlenség úgy történt, hogy a város utcáin először kisebb repedések támadtak, amelyekben egy-egy ember tűnt el. Percekben belül mind nagyobb és nagyobb üregek keletkeztek, amelyekben előbb kocsi, majd hatalmas bérházak süllyedtek el örökre.”

SPORTESSEMÉNYEK

Panaszlevelekkel árasztották el Joe Louis menedzserét a rövid lélekzetű mérkőzések miatt

Négy perc 33 másodperc alatt vépzt Henry Lewissel

Joe Louis, az ökölvívás legendáshírű színes világbajnoka eldicsekedhetik azzal, hogy jelenleg egyetlen ellenfele sincs,

talán egyedül az idő,

amely felette is eljár és majd csak gyengíti ellenállását. Legutóbbi két nagy küzdelmét pillanatok alatt megnyerte. Schmeling Max éppen úgy nem tudott ellenállni ökölcspasának, mint legutóbb Henry Lewis, a szintén néger ökölvívó sem. A hivatalos ökölvívó körök már arra gondolnak, hogy Harlem gyöngyét kiemelik a rendes ökölvívó osztályozásából és

külön osztályba helyezik,

hogy azok is érvényesülhessenek, akik tagadhatatlanul tehetségesek, de azért nyomába sem érhetnek a detroiti golyószórónak.

Mike Jacobs, a fekete világbajnok menedzserre ma egy elkéseredett ember. Mint menedzsernek, tényleg minden oka meg van arra, hogy elkéseredjék, mert ha Joe Louis minden ellenfelét ilyen iramban végzi ki, akkor senki sem kíváncsi mérkőzéseire, hiszen ökölvívást vajmi keveset láthat. Jacobsnak az a vágya, hogy Joe Louis hagyja lábát az ellenfeleit

legalább öt menetben keresztül,

hogy a közönségnek is jusson valami élvezet. Joe Louis azonban nem hallgat az „okos szóra”, ő mindig arra törekszik, hogy a lehetőség szerint

még az első gongütés előtt elintézzék az ellenfeleket.

A maga részéről igaza is van, mert a sportbeli siker mellett kétségtelül nagy anyagi sikert is fel tud mutatni. Joe Louis a legutolsó tizenkilenc hónap alatt ötször védte meg világbajnoki címét, összesen 4 percig és 33 másodpercig bokszolt és ezért

147 millió lelt kapott,

ami megfelel másodpercenként 534.800 leinek.

A közönség szintén elégedetlen volt a legutóbbi mérkőzéssel és másnap panaszok levelek tömegével árasztotta el a menedzsert. Panaszkukban felhozzák, hogy mielőtt még kényelmesen elhelyezkedtek volna székükön, a bíró máris technikai kiütést hirdetett ki. Minden levélnek azonos volt a refrénje: Vissza a pénz!

Az Egyesült Államokban különösen az a hír terjedt el, hogy Schmeling Max, aki elhagyta a német birodalom területét, az Egyesült Államok felé vette az útját.

Sporthírek mindenfelől

*

Belga jégkorongcsapat Csernovitzban. Az Etoile de Nord belga jégkorongcsapat, amelyben tudvaleg több kanadai játékos szerepel, február 12 és 13-án Csernovitzban játszik a Dragos Voda együttesével.

*

Joe Louis Tony Galentoval is megütközik. A világhírű néger ökölvívó, aki John Henry felett is fölényes győzelmet aratott, legközelebb Tony Galentoval méri össze erejét. A mérkőzés napjával június 5-ét tűzték ki.

*

Románia nem vesz részt a korcsolyázó világbajnoki küzdelmekben. Mint ismeretes, a román korcsolyázók csoportja meghívást kapott a Budapesten lebonyolítandó korcsolyázó világbajnokságra. Az együttesnek a jövő hét végén kellett volna elutaznia a magyar fővárosba. A Straja Tarii értesítette a korcsolya szövetséget, hogy nem engedélyezi a román versenyzők kiutazását. A Moldovan-Feraru pár Budapestről utazott volna egyenesen Zakoponéba, így ez az utazás is elmarad.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

11

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: Félegyházi András

Ufányomás tilos.

Yvonne fakásán, amely megtelt a sok nizzai piros rószávi, kellemes melegség és derűs viláosság fogadta őket. Rövid ideig maradtak a társalgóban, majd az asszony becsengette a szobalányt:

— Annie, szőljön a szakácsnőnek, hogy találhat. Maga hozza be egyszerre a vacsorát és helyezze el az asztalon. Nem kell felszolgálnia. Elmehetnek háza.

Átmentek az ebédlőbe, ahol virággal díszített és káprázatos izléssel megterített asztal várt rájuk. Mellette kicsiny asztalkán tálak sorakoztak válogatott ételkkel, azonkívül ezüst hűtőben bor.

— Nagyon festői, — szolt az elragadtatás hangján Gérard.

— Mielőtt értem jött, hogy a temetőbe menjünk, — mondta az asszony — magam készítettem el a karácsonyi asztalt. Amióta Etienne meghalt, itt nem volt két szemlyre terítve.

A festő meghatóttan fogta meg az asszony kezét és emelte azt ajkához.

Bizalmas meghittségeben folyt le a vacsora. Maga az asszony szolgált föl.

Gérard bort töltött a csillogó kristálypoharakba. Koccintottak.

— Igynk arra, Yvonne, hogy olyan sok esztendő után újbó együtt lehetünk!

— És arra, hogy többé nem szakadunk el egymástól.

Amikor közeledt az éjfé, az asszony asztalt bontott.

— Álmegyünk török szobámba, — szolt — ott isszuk meg a fekete kávé.

Két helyiségben haladtak keresztül és eljutottak egy misztikus fényű szobába. A butorozás, a függöny, a szőnyeg, minden berendezési tárgy törökös volt. A mennyezetről félhold és egy csomó csillag

szórta a viláosságot.

Megbűvölni állott meg Gérard Auboin, amikor a török szoba ajtájának függőnye összecekkódott mögötte.

— Elragadó!

Az asszonynak tetszett ez az egyszavu elismerés és dícskedett:

— Az én elgondoláom szerint készült. Minden darabját magam válogattam össze. A butorok konstantinápolyi tervek alapján kerültek ki az asztalos műhelyből.

Yvonne az egyik alacsony kereveten helyet mutatott vendégének, aztán a kávéfőző gép körül foglalatkoskodott, amely az egyik asztalkán állott. Nemsokára ott párologott két félholdas díszítésű csészében az illatos török kávé. Az egyik csészét Gérard kezébe adta, a másikkal pedig meléje telepedett a díványra.

Alig végeztek a feketével, amikor Yvonne karoktó órájára tekintett:

— Egy perc múlva tizenkettő!

Átsuhant a szomszédos szobába, ahonnan azonban egy pillanat múlva ismét visszatért.

— Bekapcsoltam a rádiót, — mondta és visszault a festő mellé.

Azután egyszerre felhangzott a rádió az ismert ének:

— Szent éj, csendes éj...

Ahát fogta el a szívüket. Átérezték a Megváltó születésének magasztosságát.

Sokáig ültek így. Eltelhetett talán félóra is.

Yvonne felállott és a szoba egyik sarkában tett vett. Pezsgős ből töltött, majd a két poharat tálcán kerek asztalkára tette, amelyet a dívány elé húzott.

— Most pedig ünnepejük meg az én születésnapomat is, — szolt és magasra emelte az egyik poharat.

Gérard követte példáját. Ezüstös csilingelés volt, amint a két pohár összeért.

— Szívemből üdvözöm, — mondotta Gérard, amikor a poharát letette — adjon Isten magának olyan boldogságot, amelyet megérdemel.

Karjuk előzetes elhatározás nélkül megrögzött Egyesültek az első boldog ölekezésben. Ajkuk egybeforrott.

Régen emult a hajnal és közeledett a reggel,

A mai temesvári futballmüsor

Ma, vasárnap délelőtt tizenegy órai kezdettel a RGMT pályán a Kadima játsza le ösről elmaradt bajnoki mérkőzését a Cultura együttesével. A Ripensia pedig ma délután három órakor a Rapid pályán a Rapid együttesével játszik barátságos mérkőzést.

A Bánság és Oltenia ökölvívó bajnokainak összecsapása

Ma, vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel a Lyra teremben nagyszabású bokszverseny lesz, amelynek keretében a legjobb helybeli ökölvívók mérkőznek és a Bánság bajnokai küzdenek Oltenia bokszbajnokaival az országos bajnoki döntőmérkőzésekre való bejutásért.

A főszövetség terve:

Kisebbségi játékos nem szerepelhet a válogatott csapatokban

A főszövetség több rendkívül jelentős tervet készített, amelyeket eljuttatott az egyes szövetségek elnökeihez. Ezeket a terveket először áttanulmányozzák és csak azután kerül sor arra, hogy törvényerőre emeljék valamennyit. Az első tervetzer a Comitetul Federalba megválasztásra ajánlott tagok között csakis olyanok szerepelhetnek, akik etnikai román származásúak.

A nemzeti válogatott csapatokban, függetlenül attól, hogy milyen sportágról van szó, szintén ez az elv érvényesül, ami tehát azt jelenti, hogy a tervezet törvényerőre emelkedése esetén

Kisebbségi játékos nem szerepelhet a válogatott csapatokban.

Ami a külföldi edzők ügyét illeti, erre vonatkozólag szintén készítették tervezetet. A tervezet értelmében ezután külföldi edzőket

csakis kivételes esetekben lehet szerződtetni

és akkor is csak a főszövetség és az illető szövetség előzetes hozzájárulása alapján.

Az idegen honosságú játékosok esetéről-esetéről játszási engedélyt kapnak, de szintén csak a főszövetség és a szóbanforgó sportág szövetségének előzetes engedélye alapján.

amikor Gérard Auboin festőművész kilépett a d'Hiver-villa kapuján, amelyet a magával hozott kulccsal bezárt.

Végtelen boldogság töltötte el egész lényét. Imádatlagon gondolt Yvonnara és beteljesedett szerelmükre.

Az édes boldogság ideje következett be számukra. Valóságos mámorban éltek. A nap legnagyobb részét együtt töltötték.

Yvonne változatosan ment keresztül.

A mélységes lelki fájdalom boruja eltűnt arcáról, amely csendes dorulás és enyhe mosoly tükröződött. Koromfekete ruhái nem kerültek ki szekrényéből, mert helyettük ismét színes ho'mikat öltött magára. És kilépett a remetei visszavonultságából, elzárkózottságából is. Újból kezdett hangversenyre, színházba és moziba járni. Szépsége, amely leánykora óta ugyanaz maradt, új szint és vonzóerőt nyert.

Mire ismét március lett, a kikelet új Yvonnét köszöntött, aki bájoságának teljében virult, a tavaszi napugár cöskjára kinyitott rózsza.

Igazi, erőteljes, őszinte szerelem volt Gérard és Yvonne között. Ez a szerelem egy kötötte őket össze, mintha öröktől fogva egymáshoz tartoztak volna. Csupa megértés, csupa gyengédség, csupa odaadás volt egyik a másik iránt.

A nyarat Dieppe tengeri fürdőhelyen töltötték. Feledhetetlen két hónap volt az. Az a regényesség, amely bennük volt, már megérkezésük első estéjén is megnyilvánult. Lent sétáltak a tengerparton. A hold, ez az égi mécses, bőgésesen szórta ezüstös sugarait a tenger sima silkjára. Amikor megállították a parton, úgy tetszett nekik, mintha a holdfény kávéje végtelen hosszú sávban húzódnék befelé a nyíl tenger irányában.

— Mintha a hold ezüstös hidat épített volna beláthatatlan messzeségbe a vizek fölé, — suttogta halkán Gérard.

— Ez a hid az üdvösség nyrvánájába vezet, — rajongott az asszony — menjünk-menjünk rajta, amíg céhoz érünk.

Visszatértek szállójukba, ahol két egymáshoz nyíló szobájuk volt.

Gérard kitekintett az ablakon és a szomszédos erkélyen megpillantotta Yvonnét. Bő, sárga pongyola volt rajta, rozsdavörös haja pedig szinte tü

Rádió

VASÁRNAP, FEBRUAR 5.

HÉTFŐ, FEBRUAR 6.

KEDD, FEBRUAR 7.

Bucuresti. 8.30: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemek, háztartási tanácsok. 9.55: Harangzúgás, szentmiseközvetítés, szentbeszéd. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Prof. I. Simionescu előadása. 15.35: Al. Grozutá énekel. 15.55: Valeriu Măgureanu é. 6. adása. 16.15: Gore Ionescu zenekara. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Corologos jazzzenekar. 19: Orvosi krónika. 19.15: Lisetta Dima énekel. 19.35: N. Cucu xilofonozik, Mitică Ciucu cimbalmozik. 20.25: Hanglemek. 21: Hangjáték. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Szórakoztató lemezek. 23: Hírek, sport. 23.15: Hanglemek.

Budapest I. 9: Hanglemek. 9.40: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet. 1.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 1.30: Budapesti Hangverseny zenekar. 2.05: Erzsébetvári kalendárium. 3: Hanglemek. 4: Mezőgazdasági félére. 4.45: 2. számú repülőcsoport. 5.30: Irányítató-é az időjárás? Előadás. 6.10: Katonazenekar. 7: Parszoni szemle az asztali örömeik felett. Előadás. 7.30: Orbán Sándor énekel, kísér: Sárai Elemér és cigányzenekara. 8.30: Sporteredmények. 8.40: Csukorvadás lányok Vízjáték négy felvonásban. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Szabó János és jazzhármasa. 11.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Pertis Pali és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Hanglemek. 4: Hanglemek. 8.30: Katonazenekar. 7.30: Addisz-Abeba felülvizsgálás. Előadás. 7: Kassa és a Felvidék. Előadás. 8.25: Demekos László zongorázik. 9: Hírek. 9.20: Szalonzenekar.

Bécs. 17: Zenés-dalok délután. 20: Vonósnygves. 21.10: Szerelmi jelenetek szóban és zenében. 24.40: Tánzene.

Bográd. 18.45: Schrammzene. 19.30: Lemezek. 21: Fúvószene. 22: Ném. dalok. 23.15: Zene.

Milánó. 18: Szimfonikus hangverseny. 22: Vegyes hangverseny. 23: Fúvószena. 24.15: Tánzene.

Prága. 20.10: Három kerítés. 21: Szórakoztató zene. 21.40: Lemezek. 22.10: Könnyű zene. 23.30: Lemezek. 24: Szórakoztató zene.

Varsó. 18.40: Zene. 20.30: Lemezek. 22.30: Tánzene.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemek, háztartási tanácsok. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Mincei Buciu énekel, Gh. Aida hegedül. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Kamarazene. 20: Petre Pandrea előadása. 20.15: Szalonzenekar. 21: Hanglemek. 21.20: A szalonzene folytatása. 22: Hírek, sport. 22.15: Andrei Adorian zongorázik. 22.40: Hanglemek. 23: Hírek, sport. 23.15: Titi Vrâncanu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. Utána: Elrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Műkiállítás Pesten, 1841 ben. Felolvasás. 11.45: Egy diákka andjai Afrikában. Felolvasás. 1.10: Németh Anna zongorázik. 1.45: Hírek. 2: Szimfonikus hangverseny. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszerek. 5.15: Diákkéltóra. 5.45: Hírek. 6.10: Mursi Elek és cigányzenekara. 6.40: A kassai hő tábornok (Hadffy Imre). Előadás. 7.10: Éneklő ifjúság. 7.40: Közvetítés a cserkészszövetség simihelyéből. 8.05: Hugo Schütz hegedül. 8.35: A régi fény ma is melegít. Elmondja Hankiss János dr. és Kovrig Emil. 9.05: „Turul” előadást közvetítette a Vigadó nagyszínház. 10.10: Hírek. 11.05: Időjárásjelentés. 11.10: Angol zene. (Hanglemzről). 11.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 11: Farkas Béla és cigányzenekara. 12.40: Suhay Imre francia nyelvű előadása. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.45: Mursi Elek és cigányzenekara. 7.30: Német nyelvoktatás. 8.30: Marconnay Tibor verséből az elő Kowách Ernő. 9: Hírek. 9.20: Bruchner VII. szimfónia, E-dur. (Hanglemzről). 10.25: Tánclideanek.

Bécs. 19.50: Vidám zene. 20.45: Hangverseny. 23.40 Operarészletek és könnyű zene.

Belgrád. 19.30: Zongorajáték. 20.05: Lemezek. 21: Operák.

Milánó. 20.20: Lemezek. 22: Orgona és hegedűjáték. 23.30: Keringődalok. 24.15: Tánzene.

Prága. 21: Zongorajáték. 22.10: Szórakoztató zene. 23.40: Lemezek. 24: Könnyű zene. **Varsó.** 19.30: Mandolinegyüttes. 20.45: A rádiózenekar. 22: Kamarazene. 23: Szimfonikus hangverseny.

zelt a holdfényben.

Az asszony is észrevette a férfit, kitérte feléje karjait és epedően hívta:

— Ó, Romeo, ne vársd Juliót!
Romeo pedig nem kérte magát. Átfutott Julióhoz és a ábai elő kuporodva, rebegte el az erkély-jelenet nagy szerelmi vallomását.

Találékony és változatos volt a szerelmük. Csak meg kellett pendíteni valamelyiküknek egy ötletet és a másik máris járszotta, máris átélte ve-e együtt a szerepet.

Visszamentek a világ teremtését is. Voltak Adám és Éva és ott képzelték magukat a paradicsomban. Beelőmódították magukat a görög ókorba, amikor Gérard Athén híres államférfia, Periklesz volt, Yvonne pedig Aspasia. Fantáziájuk századokkal hátravitté őket a régi római birodalomba, amikor Gérard és Yvonne Antonius és Kleopatra voltak. A mezei ágból meglevenítették Csipkerózska és a királyfi történetét.

Volt úgy, hogy Yvonne hatalmas birodalom királynéja volt. Kezéért szomszédos és messzefelkő országok uralkodói versengtek. Aztán jöttek lovagok és hadvezérek, akik készek voltak az ellenség és egymás legyőzésére, csak, hogy a szépséges királyné kegyét elnyerjék.

Hiába járszotta el ezek szerepét éethűen Gérard, a királyné szíve nem nyílt meg. Akkor aztán selemkendő kanyarított palástként a vállára, gírtánek az asszony strindlegyezőjét fogta a kezébe és vándor dalmokkánt szerelmes dalt pengetett a királyi vár alatt. Zengte a királyné szépségét, háját és énekelve érte azt, amire hatalmas uralkodók, vitéz hadvezérek és bátor lovagok képtelenek voltak. Meglágyította és megkapta a királynó szívét.

Kedvenc jelenetük volt az iskolásány és az iskolásfiú. Lisette, a süldőány, jön az iskolából és találkozik Andréval, a diákkal, aki a kamaszkorban van még, de már fiatalember szeretne lenni. Kedvesen, féltékenyen csüngenek egymással, de nem a lány szülőinek lakása felé hadnak, hanem a parkba. Ott leülnek egy padra, amelyen nagy bokor árnyékol be. A fiú ösztönösen próbálja az udvarlást, a lány a kezébe kötődött. Bátoratlan flört ez, mégis egyre szorosabban simulnak egymáshoz és mikor végre szinte tudtukon kívül elcsattan az első csók, ijedten rebbennek szájell.

— Jaj, ha meglátta volna a mama, — szepog a kislány.

— Jaj, ha meglátta volna a tanár ur, — rémül-dözik a diák.

A képzet-kocsiján elutaznak falura és a nép egyszerű gyermekeivel válnak. Jean, a parasztlény és a maga módján udvarol Jeanette parasztlánynak és meghódítja. Mások ott mozognak a párius kövezen, amikor a Montmartre egyik utcáján Marie szobalány szembe találkozik Jules apacslegénnyel. Brutálisan, durván udvarol a leánynak, aki a szemrevaló, csinos fiúnak rabja lesz. Az pedig, mint va ami magától értető természetes dolgot, fogadja a leány aázatos behódolását és áldozatát.

Voltak ök szerelmi enyvelésekben kínaiak, japánok, négerok, vadonlakók, sőt még más bolygók szűlőite is. Ott jártak a Mars, a Vénusz, vagy a Szaturnusz furcsa és földi embereknek szokatlan növényei és állatai között. Egymásra találtak és szerelmükkel felolvadtak. Hajófürők is voltak, akik egy elsüllyedt óceánjáró gőzös fedélzetéről a hullámzó habok tetejére vetődtek és vígül kettesben jutottak el egy lakatlan szigetre. Ott messze minden emberi énytől, minden tülekedő világi zajtól, minden kultúrától egymásra találtak holdgölgök voltak és megfellekedtek az egész világról.

— Ez a legszebb, — mondotta Yvonne — mert amikor átöleljük egymást, valóban úgy érzem, mint-ha messze volnánk az egész világról.

— Bizony ez a legszebb, — hagyta rá Gérard — de legyünk bárhol is, ha egymás kezét fogjuk, csak ketten vagyunk emberek ezrei között is.

Ha kora ifjúságukban lettek volna egymáséi, a fiatal szívszón és a felfelé törő fastónívás szerelme sem lehetett volna forróbb és ooldogtatóbb. Amde elmu ott a nyár és vissza költöztek térsők Lyonba. Auboin hívta a máterme. Több befejezetlen képe várokozott az utolsó eszetvonásokra. Készülnie kellett az ősi tárlatra.

Elhagyták Dieppet, néhány napot átmenetileg Párisban töltöttek és aztán megint odahaza voltak. Gérard nappalait a máteremben töltötte, este pedig elment a d'Hiver villába, amelyhez immár saját kulcsa volt. Yvonne még Etienne d'Hiver életében meghonosította azt a szokást, hogy férjével levő nőcselejtét már délután hazengedte. A villában olykor hideg vacsorát fogyasztottak, gyakran azonban

valami étterembe mentek. Ebédre csak vasárnap, vagy unneppon volt Gérard Yvonnénál.

VII.

Alig vették észre, hogy szerelmüknek elmúlt első éve. Mintha csak egy nap telt volna el első csókjuk óta.

És az idő tovább folyt. A tavaszi langyos szelő elől elútozott második közös télük ridég, neves időjárása is és a világ megint virágpompába borult.

Akkor történt, hogy első ízben kellett egymástól távol élniök. Yvonnának orvosi tanácsra néhány hetet Mentoneban kellett töltönie. Gérard Auboin nem kísérhette el, mert számos megrendelése volt, amelyeket sürgeltek. A távollétet azonban naponta igyekeztek leváltással megrövidíteni. Egymásk kötetre rugó levelet írtak, amely mind tele volt szépséggel, hírával, tiszta szerelmmel. Amikor aztán a távollét megszűnt és Yvonne visszatért Lyonba, tüzkükkel egymást majd felperzseltek.

Ettől kezdve többször is előfordult, hogy hosszabb-rövidebb időre nélkülözték egymást. Gérardnak néha Párisba kellett utaznia, sőt réoztvett két külföldi kiállításra is, Londonban és Rómában. Más-kor pedig Yvonne utazott el. Olykor Párisba ment egy-egy híres opera bemutatójára és ezt az alkalmat felhasználta arra is, hogy kissé szórakozzék és benyisson az előkelő divatszalonokba.

Amikor pedig elment nyaralni a tenger mellé Deauvillebe, vagy Trouvillebe, Gérard nem mehetett mindig vele és a messzeség sem tette lehetővé, hogy hévégi tartózkodásra hozzá járuljon. Csak amikor Yvonne egy ízben a Mont Blanc alján Chamounixban pihent, ruceant oda rövidebb időre Gérard, de ezt is felhasználta arra, hogy magának néhány megkepeőbb tájról vázlatokat készítsen. Hasonló futó látogatás színhelye volt Antibes is, ahol szintén összekötötte a kellemet a hasznossal, vagyis nemcsak imádó lovag, hanem festőművés is volt.

A sorban következő esztendőök egymást kötik a mult sőtét szakadékaiba, de szerelmük nem változott. Minden távollét legfeljebb arra volt jó, hogy vonzalmukat felfrissítse, megerősítse.

De a szerdem mellett az idő folyamán jelentkeztek már a nézeteltérések, surlódások is. Es miből támasztak ezek a civódások? Tulajdonképpen szerelemből.

(Folytatás következik.)

A belügyminiszter Tieran Emil dr. polgármestert delegálta a temesvári főpolgármesteri teendők végzésére

Baran Coriolan dr. belügyi államtitkárrá történő kinevezése folytán megüresedett Temesvár főpolgármesteri széke és a város lakossága érthető érdeklődéssel várta, hogy Baran Coriolan dr. helyére ki került a Bánság fővárosának élére? Számos kombináció merült fel és neveket emlegettek, mint biztos jelölteket. Ezeknek a kombinációknak véget vetett az a távirat, ami a város vezetőségéhez és Tieran Emil dr. alpolgármesterhez érkezett, amely a kérdést — legalább is igyeleire — megoldotta. A tegnap este érkezett távirat szövege a következő:

— A belügyminisztérium február 4-iki 1532. számú határozata folytán Ön delegálva lett Temesvár város főpolgármesteri teendőinek elvégzésére. Szíveskedjék a főpolgármesteri teendők intézését haladéktalanul átvenni.

A táviratot Baran Coriolan dr. államtitkár írta alá.

Ez a delegáció a város lakosságánál általános örömet és osztatlan meglepetést váltott ki, mert Tieran Emil dr.-t mindenki alkalmasnak tartja nagy feladatok megoldására. A delegált főpolgármester régi temesvári patricius család tagja és érdemes közéleti működés áll mögötte, amelynek során mindig osztatlan rokonszenvnek örvendett. Tieran Emil dr. néhai Cozma Aurel dr. prefektusi működésének elején 1919-ben került a vármegye szolgálatába, ahol évekig főjegyző volt, majd alpolgármesteri kinevezésével lépett át Temesvár városához. Alpolgármesteri beiktatása alkalmával úgy nyilatkozott, hogy nem tesz különbséget ember és ember között és ezen ígéretéhez működésének során hí is maradt. Tegnap esti megbízatásával még szélesebbkörű munkára lesz alkalma és fokozott mértékben fogja szolgálni a város fejlesztésének ügyét.

Temp'omiosztogató gyermek akbit bátyja csábi ott a bűn útjára

Az elmúlt évben májusban a zombolyai római katolikus templom sekrestyéjéből eltűnt egy arany misekehely és a sekrestyés nyolc száz leie, míg Schmelz György káplánnak a paplakban levő szobáiból hater ezer leinek vesztelt nyoma. A tolvajok kézrekerítésére megindított nyomozás akkor nem járt eredménnyel, de most sikerült ezt az ügyet tisztázni. Kiderült, hogy a kehely és a pénzösszeget egy fia alkori fiu lopta el idősebb bátyja részvételére. A fiu a zombolyai községi szegényházban nevelkedik és minisrálás közben látta meg az aranykehelyt. Ezenkívül bejáratos volt a káplán szobáiba is, ahol észrevette, hogy sok pénz van. Amikor bátyja, aki Gyertyámos községben lakik, lekereste, elmesélte neki a látottakat és ez bírta rá a kehely és a pénz eltulajdonítására. Nemrégiben összeveszték a testvérek és a fiatalabb akkor leplezte bátyját, akit a járásbíróóság lopásra való rábírás miatt négy hónapi fogházra ítelt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személek, fürdőszobák, gyórvhely hirdetések, szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt leu. minden más rovásban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala. Piata C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic. Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett). Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Kiúti. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Ga góczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon 5-13.

Allást keres

Önállóan dolgozó paszománvos segéd munkát vállal. Cím a kiadóban. 931

Lakás

Kétszobás, modern villalakás, 1-2 személynek kiadó. III. Bulev. Mihai Viteazul 15. 625

Két egyszobás lakás. Lehetőleg az I. kerületben, vagy ahhoz közel kerestetik. Címeiket kérem a kiadóba leadni. 680

Modern 3 szobás, erkélyes lakás a Papneveldei bérházban május 1-re kiadó. I. Str. Lonovics 2. 635

Egyszobás, fürdőszobás lakás kerestetik, lehet udvari is. Címeiket „Fistál házaspár” jelígre a kiadóhivatalba kérem. 691

Keresek háromszobás teljesen modern lakást, központi fűtéssel és meleg vízzel május elsejére. Ajánlatokat kérek D. Safirescu táblabíró Curtea de Apel címre. 694

Ötszobás lakás hallal, esetleg hatszobás a IV. kerület főútvonalán a Bulevard Berthelot-tól a Scudier térig bérbe kerestetik. Címeiket kérem a kiadóba leadni. 930

Háromszobás, hallos, teljesen modern lakás, úri családnak május 1-re kiadó. Splaiul Tudor Vladimirescu 18. 938

3-4 szobás, összkomfortos ucai lakás főútvonalon május 1-re kiadó. IV. Bulev. Berthelot 12. 643

Bérbérlés Józsefváros elején Hunyadi-híd közvetlen közelében 5 szobás I. emeleti, modern úrilakás május 1-re. Közelebbi cím a lap kiadóhivatalában. 644

A Banca Timisoarei épületében modern

4 és 3 szobás lakás
és
egy üzlethelyiség
azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timisoarei házközvetőségénél.

Modern 4 szobás, villalakás, garázzsal, vagy anélkül a Scudier-park és a Belváros közelében, mérsékelt házár mellett, május 1-re kiadó. IV. Str. Seiler 7. Közelebbit telefon: 32-56 alatt. 647

Keresek olyan kétszobás lakást, amelynek az egyik szobához külön bejárta van. Címeiket bérmegejelöléssel kérem „Fürdőszobás” jelígre a kiadóba leadni. 930

Kiadó május elsejére Belvárosban 4 szobás lakás központi fűtéssel és melegvízzel. Érdeklődők írjanak „Villa” jelíge alatt a kiadóba. 646

Háromszobás lakás központi fűtéssel és fekvéssel május 1-re kerestetik. Ajánlatokat 3666 telefonra, vagy Nagy I. Str. Semenicul 1-re kérek. 645

Adás-vétel

Konyhabútor jókarban lévő (modern) megvételre kerestetik. Címeiket ármegejelöléssel a kiadóba kérem leadni. 690

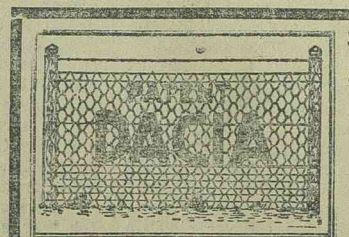
Vannék szép két-ablakos függönyök. Címeiket „Kézpénz” jelígre a kiadóba kérem leadni. 692

Konyha mérleg, hozzá való súlyokkal megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 693

Cinkbádóg üllökád megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 932

Külföldi

Kiadó a románai nagyvendéglő május 1-re. Bővebbet Alapítványi Pénztár I. Str. Lonovics 4. 634

INVITARE

On. acționari al Cassa de economie societate pe acțiuni din Timisoara-Mehala sunt respectuos invitați la XXVIII. adunare gen. ord. care se va ține la 19 Februarie 1939 ora 11 a. m. în localitățile institutului. Obiectele: 1. Alegerea doi membri pentru autentificarea procesului verbal. 2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere. 3. Prezentarea bilanțului și decisi în cauza împărțirii venitului curat. 4. Deciderea asupra absolvarilor. 5. Alegerea comitetului de cenzori. 6. Eventuale propuneri. Direcțiunea. Cel ce dorește a participa la adunare ord. generală, în înțelesul § 17. este dator a pune în depozit acțiunile sale la casieria institutului.

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Allandó raktár romlócsizott és fekete tülk-helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

SODRONYKERITÉSEK

erősen redukált árban
Tűskéssodrony Sodronyszövetek
legelőnyösebben

BOZSÁK M. és FIA R. T.
sodronykerítés- és lakatosárnyvár
Temesvár 11, Str. Gloriei 11.
IV., Piata Dragalina 10.
Telefon 37-06.
Árnyépvég ingyen és bérmentve

A CFR magazin
február 9 én reggel 9 órakor
a IV. kerületi állomáson
elárverezzi
a talált tárgyakat

Tengeri utazások
a HAPAG
zászló alatt

egészséget, jókedvet és tudást jelentenek

HAPAG tavaszi utazások a Földközi tengerre és az Atlanti szigetekre

1. Nagy HAPAG keleti utazás március 4—26-ig
2. Nagy HAPAG keleti utazás március 29—április 20-ig
3. Görögország, Törökország, Földközi-tengeri szigetek április 23—május 12-ig
4. Az Atlanti Óceán szigetei és Marokkó, április 23—május 15-ig
5. HAPAG-utazás a Földközi-tenger keleti részébe május 14—30-ig
6. Utazás a Földközi-tengerre és az Atlanti Óceán szigeteire június 1—június 20-ig a kiváló „Milwaukee” és „St. Louis” motoros hajókkal

Prospektus és felvilágosítás:

Hamburg-Amerika
Linie S. A. R.
TEMESVÁR, I. Mercy-uca 1. sz.
Telefon: 36—66.